

25. అగ్నిముఖమ్

పట్టాత్రప్రయోగః

సంకృష్టమ్

అచమ్య పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభాతిథౌ శ్రీ
విశ్వకర్మాణ ముద్దిశ్య శ్రీ విశ్వకర్మణః ప్రీత్యర్థం జాతాది తత్తత్కర్మ ప్రతిఘా
సిద్ధ్యర్థం అముకం కర్మకరిష్యే ।

స్థండాలీ కరణమ్

యత్ర అగ్నిః స్థాప్యతే, తత్ర శ్వేతతండు చూర్ణేన, అష్టదళ మండుం
క్పాయిత్వా । తన్మద్యే ప్రాదేశమాత్రం చతురస్ర మండుం రచయేత్ ।

యత్ర అగ్నిః స్థాప్యతే = ఎచ్చట అయితే అగ్ని
స్థాపించబడుతుందో

తత్ర శ్వేతతండు చూర్ణేన = అచ్చట తెల్లని పరిపిండాతో
అష్టదళ మండుం క్పాయిత్వా = ఎనిమిది కోణములు కలిగిన మండుము
గీయవలెను.

తన్మద్యే ప్రాదేశమాత్రం = దానిమద్యలోజిట్టెడు పొడవువెడల్పుకలిగిన
చతురస్ర మండుంరచయేత్ = నూదిక్కుగా సమానపొడవు కలిగిన
మండుం గీయవలెను.

ఉల్లేఖనము = గీయుట

ద్వాభ్యాం దర్భాభ్యాం ఉల్లేఖ్య = రెండు దర్భాను తీసుకొని వానితోగీయుట
ప్రాచీః పూర్వ ముదకుంఘం = ముందుగా తూర్పున ఉత్తరమున అంతమయ్యే
లాగున.

దక్షిణారంభః మాలిఖేత్ = దక్షిణమున ప్రారంభించిగీయవలెను.

అదోదీచీః పురసాంఘం = అగ్నికి ఉత్తరభాగమున తూర్పున అంతమయ్యే
లాగున.

పశ్చిమారంభః మాలిఖేత్ = పడమరవైపు ప్రారంభించి గీయవలెను.

తత్ర ప్రాచీః ఉదకుంఘాః = ఉత్తరమున అంతమయ్యేలాగున తూర్పున

ఉదీచీః ప్రాకుంఘాః = ఉత్తర భాగమునతూర్పునఅంతమయ్యే లాగున
తిస్రః తిస్రః రేఖాః లిఖిత్వా = మూడు మూడు సార్లు దర్భాతో గీయవలెను.

అద్భిః అవోక్త్య = దర్శనాను ఉదకమునందు తడుపవలెను
 దర్శో ప్రాక్ ఉత్సృజ్య = దర్శనాను తూర్పునకు వదావలెను
 ఓం బరూర్భూవసూవరోమితి = ఓం బరూర్భూవసూవః అనుమంత్రముతో
 తత్తత్కర్మనామాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య = ఆయాకర్మాకు సంబంధించిన
 అగ్నిని స్థాపించాలి .

అగ్నిప్రార్థనా

1. ఓం అగ్న అయాహివీతయ ఇత్యాహ హ్యత్యైవైన మగ్నిం దూతం
 వృణీమహ ఇత్యాహ హూత్యైవైనం, వృణీతే-గ్ని నా-గ్ని సుమిద్యత ఇత్యాహ
 సమిన్ధ ఏవైన మగ్నిర్భూతాణి జంఘన దిత్వాహ సమిన్ధ ఏ వాస్మిన్నింద్రియం,
 దదాత్యగ్నే స్తోమం మనా మహ ఇత్యాహ, మనుత ఏవైన మేతానివా అహ్లాగ్ం
 రూపాణి || ఇత్యగ్నిం ద్యాత్యా || (అగ్నిని ద్యానింపవలెను)

2. ఓం చత్వారి శృంగా త్రయో అస్యపాదాద్యేశీర్థే సప్త హస్తానో అస్య
 త్రిదా బద్ధోవృషభో రోరవీతి మహోదేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ సప్తహస్తశ్చతు
 శృంగ సూప్త జిహ్వోద్వి శీర్షికః త్రిపాత్రసన్న వదనః సూఖాసీన శ్శుచి స్మితః
 స్వా హంతు దక్షిణే పార్శ్వే దేవీం వామే స్వదాం తదా బిభ్రద్దక్షిణ హస్తైస్తుశక్తి
 మన్నంస్తుచం స్తువమ్ తోమరం వ్యజనం వామైర్భూతపాత్రంతు దారయన్
 మేషారూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసమ్ దూమద్యజం లోహితాక్షం
 సప్తార్చిస్వర్వకామదమ్ అత్మాబిముఖ మాసీనమేవం ద్యాయేద్ధు తాశనమ్
 ఈ మంత్రముతో అగ్నిని జ్వలింప చేసి ప్రార్థించవలెను.

అక్షతోదక నిసయనమ్

ఓం ఏషహిదేవః ప్రదిశోను | సర్వాః పూర్వోహి జాతసూ ఉగర్భౌ అంతః |
 సవిజాయమాన సుజనిష్యమాణః ప్రత్యజ్ఞా ఖాన్తిష్ఠితి విశ్వతో ముఖః ||

“ఓం ఏషహిదేవః ప్రదిశోనుసర్వాః” అనుమంత్రముతో హోమకుండం
 చుట్టూ అక్షతులు ఉదకము వదలిపెట్టవలెను.

అహిముఖీకరణమ్

ప్రాజ్ఞాభాగ్నీ మమ అహిముఖోబావ | సుముఖోబావ |

సుప్రసన్నోబావ | వరదోబావ | యదోక్త జిహ్వాయా హవిర్భహాణ ||

పై మంత్రముతో అగ్నిని తనవైపునకు ప్రసన్నుడవు కమ్మని ప్రార్థించుట
ఉదకప్రోక్షణమ్

ఓం బహూర్భూవసూవః తతావితుర్వరేణ్యం బాఠోదేవస్య దీమహి దీయో
యోనః ప్రచోదయాత్ । ఇతి సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణమగ్నిం పరిసమూహ్య
(చేతిలోనికి ఉదకం తీసుకొని అగ్నికి ప్రదక్షిణ క్రమంగా వదూ వలెను)

అగ్నిం తాంకృత్య ॥(తాంకరించుట) ఓం అగ్నయే నమః హత వహాయ
నమః । హతాశనే నమః । కృష్ణవర్తనే నమః । దేవ ముఖాయ నమః ।
జ్యోజ్ఞిహ్వాయ నమః । వైశ్వానరాయ నమః । జాతవేదసే నమః ।

అగ్నయేనమః : అను 8 మంత్రముతో హోమ కుండమునకు 8 దిక్కుగా
యందు నిమ్మకాయలు, పసుపు, కుంకుమ, అక్షతలుంచి నమస్కరించవలెన
మంత్రముతో .

పరిస్తర గ్రహణం

ప్రేయమగా దీపణా బర్హి రచ్చా మనునా కృతా । స్వదాయా వితష్టాతా
ఆవహన్తి కవయః పురుస్తా ధేవేభ్యోజాష్ట మిహబర్హి రాసదే ॥ మనుబ్రహ్మణం
సంపూజ్య (మనువిశ్వకర్మను ప్రార్థించవలెను) దర్భాపరిస్తణాని పరిగృహ్య ।
(దర్భాను స్వీకరించవలెను.)

పాత్ర గ్రహణం

ఓం త్వష్టామాయా వేదప సామపస్తమో విభ్రాత్పాత్రాణి దేవపానాని
శంతమా శి శీతేమానంపరశుంస్వాయ సంయేన । వృశ్వాదేతసో బ్రహ్మణస్పతిః
ఇతి మంత్రేణ పాత్రాణి గృహ్ణీయాత్ ।

ఓం త్వష్టామాయా అను మంత్రముతో త్వష్ట శిల్పాచార్యుని పూజించి
పాత్రాను గ్రహించవలెను.

పరిస్తరణాసాదనం

దక్షిణోత్తరైః ఉత్తరాదారైః ప్రాక్ ఉదగగైః పంచదశ దర్భైః : అగ్నేః
ప్రాగాది ప్రతిదిశం పరిస్త్రణాతి । పురస్తాత్ దక్షిణతః । పశ్చాత్ ఉత్తరతః । ప్రాక్
ఊర్ధ్వతః ।

దక్షిణోత్తరైః :

దక్షిణ, ఉత్తరమునందు

ఉత్తరాదారైః

ఉత్తరం పడమరనందు

ప్రాక్ ఉదగగైః	తూర్పు, ఈశాన్యము నందు
పంచదశదర్శైః	= పదిహేను దర్శనాను బొప్పున
అగ్నేః	= అగ్నికి
ప్రాగాదిప్రతిదిశం	= తూర్పున మొదలుకొని అన్ని దిక్కుగాకు
పరిస్త్రణాతి	= పరుచలెను
పురస్తాత్	= ముందుగా
దక్షిణతః	= దక్షిణవైపున
పశ్చాత్	= పడమర వైపున
ఉత్తరతః	= ఉత్తరమువైపున
ప్రాక్	= తూర్పువైపున
ఊర్ధ్వతః	= ఈశాన్యం వైపున

సానగాది అవాహనమ్

తేమ పంచ పరిస్తరణేమ ప్రాచీదిశాం వసంతముతానామితి మంత్రః

సానగాది బ్రహ్మర్షీన్ అవాహ్యః।

సానగాదిముమా అవాహనము

తేమ పంచపరిస్తేరణేమ = 5దిక్కుగాకుపరచిన ఆ ఐదు పరిస్తరణాపై ప్రాచీదిశాం వసంత ఋతునాం అను మంత్రముతో సానగాది బ్రహ్మర్షీన్ సానగ, సనాతన, అహబాహన, ప్రత్న, సువర్ణ, ఋమాను అవాహన చేయవలెను.

సానగఋషిః

ఓం ప్రాచీదిశాం । వసంత ఋతునా మగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ద్రవిణం । త్రివృథోమ సూ ఉపంచ దశవర్తని । స్ర్యవిర్యయః కృతమయానాం పురోవాతో వాతసానగఋషిః । ఇతిప్రాక్ పరిస్తరణే సానగఋషి మావాహయామి॥

సనాతన ఋషిః

ఓం దక్షిణా దిశాం । గీష్మఋతునా మింద్రో దేవతా క్షత్రం ద్రవిణం పంచదశ స్తోమసూ ఉపస్తదశ వర్తనిర్దిత్య వాడ్యయ । స్రేతాయానాం । దక్షిణాద్వాతో వాతసనాతన ఋషిః ఇతి దక్షిణ పరిస్తరణే సనాతనఋషి మావాహయామి

అహబాహనఋషిః

ఓం ప్రతీచీదిశాం । విశ్వేదేవా దేవతా విత్ ద్రవిణగ్ం । సప్తదశ స్తోమసూ

ఉవేకవిగ్ం శవర్తని స్త్రివథో వయో ద్యాపరో-యానాం । పశ్చాద్వాతో వాతో-
హబరూన ఋషిః । ఇతి పశ్చిమ పరిస్తరణే అహబరూన ఋషి మావాహయామి ॥

పత్న ఋషిః

ఓం ఉదీచీదిశాగ్ం శరదృతూనాం । మిత్రావరుణౌ దేవతా । పుష్టం
ద్రవిణమేకవిగ్ం శస్త్రోమసూ । ఉత్రిణవర్తని స్తుర్య వాడ్యయ । ఆస్కందో-
యానాం । ఉత్తరాద్వాతో వాతః ॥ ప్రత్నఋషిః । ఇతి ఉత్తర పరిస్తరణే ప్రత్నఋషి
మావాహయామి ।

సుపర్ణఋషిః

ఓం ఊర్ధ్వాదిశాగ్ం । హేమ న్తశిశిరా వృతూనాం । బృహస్పతి ర్దేవతా
వర్చే । ద్రవిణం త్రిణవస్త్రోమసూ । ఉత్రయస్త్రిగ్ంశ వర్తని । పృథ వాడ్యయో-హి
। బరూరయానాం విష్వగ్యాతో । వాత సూపర్ణఋషిః । ఇతి ప్రాగూర్ధ్వ పరిస్తరణే
। సుపర్ణఋషి మావాహయామి । అథ గండోపుష్పాక్షతై సాంపూజ్య ।

పాత్ర-సాదనం

ఉత్తరేణాగ్నేః	= అగ్నికి ఉత్తరం వైపున
ప్రాగగ్రాన్	= తూర్పునకు కొనులు ఉండులాగున
ద్వాదశదర్భాన్	= పన్నెండు దర్భాను
సగ్గీస్తీర్య	= పరుచవలెను
తేషు	= వానిపై
దర్వాజ్యస్థాల్యే	= నేయి ఉన్న పాత్ర, అజ్యమును వంచుపాత్రను
ప్రోక్షణీ ప్రణీత్య	= నీరుచల్లుపాత్ర పూర్ణపాత్ర (నిండుగా నీరువున్న పాత్ర)

ఇద్యోనువౌ	= ఇరవై ఒక్క సమిదూ కట్టి నేయివంచుగరిటాను
నిదారౌ	= బోర్లించి ఉంచవలెను

పవిత్రదారణమ్

సమాసాగ్రౌ	= సమానమైన కొనులు కలిగిన
ద్వేదర్భౌ	= రేండు దర్భానుకు
ప్రాదేశమాత్రే	= బోటనవ్రేలు చూపుడువేలుకి మద్యపొడవుగు
పవిత్రేకృత్యా	= పవిత్రం (దర్భాతో) చేయవలెను
అద్భిరనుమృజ్య	= నీటితో తడుపవలెను
ఉత్తరయా పవిత్రందృత్యా	= తడుపరి పవిత్రం, దారింపవలెను.

పవిత్రవంతః పరివాజ మాసతే పితృషాం ప్రత్యే అహిరక్షత్రవతం మహతాముద్రం

వరుణ స్థిరోదదోదీరా ఇచ్ఛో కుర్ధుణే ష్యారబంపవిత్రంతే వితతం బ్రహ్మణస్సతే
ప్రబుర్గా త్రాణిపర్యేషి విశ్వతః అతస్తతనూర్నత దామో అశ్నుతే । శ్రుతాస ఇద్యహస్త
స్తథూమాశతః ।

ప్రోక్షణీపాత్ర సంస్కారః

సపవిత్రేణ పాణినా = పవిత్రం దారించిన చేతితో
స పవిత్రం ప్రోక్షణీ = పవిత్రం వున్న ప్రోక్షణీ పాత్రను
పాత్రమాదాయ = తూర్పువైపుగా తీసుకొనివచ్చి
దక్షిణతో నిదాయ = దక్షిణం వైపున ఉంచవలెను
తస్మిన్ = అందు
అక్షతైః సహ అప అనీయ = అక్షతలు, ఉదకము ఉంచవలెను
పంచదర్భాగ్రదూత = 5 దర్భాలతో కట్టబడన
ప్రోక్షణ కుర్చం నిదాయ = నీరు చల్లు దర్భాల కుర్చును ఉంచవలెను
హస్తయోః = రెండుచేతూ
అంగుష్ఠోపకనిష్ఠికాబ్యాం = బొటన, ఉంగరపు వ్రేళ్ళతో
పవిత్రం ఉదగగ్రే గృహీత్వా = ఉత్తరం వైపుకొను వుండులాగున పవిత్రమును
పట్టి తీసుకొని
ప్రాచీః త్రిరుత్పాయ = తూర్పునకు ముమ్మారు గెంటవలెను.
ఉత్తానానిపాత్రాణిపర్యావృత్య = ఉత్తరం వైపున బోర్లించిన పాత్రానుసవ్య
స్థితిగా పెట్టవలెను
అష్టద్యైః గ్రదూతం = 8 దర్భాలతో కట్టబడన
ఇద్యంబ వివ్రస్య = ఇద్యంబు కట్టనువిప్పి
ప్రోక్ష్య = నీటిని చల్లవలెను
తత్ పవిత్రం = ఆ పవిత్రమును
పూర్ణపాత్రేనీనియ = పూర్ణపాత్రయందు ఉంచవలెను.

పూర్ణపాత్ర సంస్కారః

పూర్ణపాత్ర మదాయ = పూర్ణపాత్రను తీసుకొని

అపరేణాగ్నిం సంస్కాప్య	= తూర్పువైపుగాతీసుకొనివచ్చిముందుంచి
పవిత్రాంతర్నితే	= పవిత్రము ఉన్న
పూర్ణపాత్రే	= పూర్ణపాత్రయందు
అక్షతైసూహాపతనీయ	= అక్షతలు, ఉదకము ఉంచవలెను.
తస్మిన్ పంచదర్శైః	= అందు ఐదు దర్శనాతో
రచిత ప్రోక్షణ కూర్చం	= తయారు చేసిన ప్రోక్షణ కూర్చునుఉంచి
హస్తయోః	= రెండుచేతులు
అంగుష్ఠోపకన్ఠికాబ్యాం	= బొటన ఉంగరపు వ్రేళ్ళతో
పవిత్రం ఉదగగ్రేగృహీత్వా	= ఉత్తరం వైపు కొనూ ఉండునట్లుగా పవిత్రం
	తీసుకొని
ప్రాచీఃత్రిరుత్పాయ	= తూర్పునకు ముమ్మారు గెంటవలెను.
ముఖసమమృదార్యత్య	= ముఖానికి సమానంగా లేవనెత్తి
ప్రాగూర్ధ్వ పరిస్తరణే సాదయిత్వా=	ఈశాన్య పరిస్తరణాపై ఉంచవలెను.
అష్టదర్శైః ప్రచ్ఛాద్య	= ఆ పాత్రపై 8 దర్శనాతో కప్పవలెను.
తత్ పవిత్రం అజ్యపాత్రే నినీయ=	అందున్న పవిత్రమును అజ్యపాత్రయందు
	ఉంచవలెను.

బ్రహ్మసనవిధాః

బ్రహ్మముఖోద్భావం	= బ్రహ్మవంశజుడైన
త్యష్టుబ్రహ్మణం	= త్యష్టుబ్రహ్మను
దక్షిణతః	= దక్షిణం వైపున
త్రిమ దర్భౌషు	= 3 దర్భాను
నిషాదయి త్యా	= పరచి
త్యం బ్రహ్మభావ	= నీవు బ్రహ్మవు అయి ఉన్నావు
హేబ్రహ్మన్	= ఓ బ్రహ్మ
ఇదమాసనం	= ఇదినీకు ఆసనము అగుగాక
సుఖాసనం	= ఈ ఆసనము సుఖము నిచ్చుగాక

అజ్యపాత్ర సంస్కారః

పవిత్రాంతర్గతాం	= పవిత్రం ఉన్న
ఆజ్యస్థానీంఆదాయ	= ఆజ్యపాత్రను తీసుకొని
అగ్రతే నిదాయ	= ముందుంచుకొని
ఆజ్యం విలాప్య	= ఆజ్యమును వేడాచేసి
పవిత్రాం తర్హితాయాం	= పవిత్రం వున్న
ఆజ్యం స్థాల్యాం	= ఆజ్యపాత్రలో
ఆజ్యం నిరూప్య	= నెయ్యిని ఉంచవలెను
ఉదీచోంగరాన్ నిరూప్య	= హోమకుండంలోఉత్తరంవైపు నున్ననిప్పు కణమునువేరుచేసి
తేషు అదాశ్రిత్య	= వానిపై ఆజ్యపాత్రను ఉంచవలెను.
జ్వూతాత్పణేన	= మౌగుతున్న దర్భాను
అదోగమిన్యా	= తూక్రిందుగా చేసి
దీప్త్యా	= మౌగుచుండునట్లు ఉంచి
ఆజ్యే ప్రతిఫలీకృత్యా	= నేతియందు ప్రతి బింబించునట్లు చూపవలెను
ఉదక్ ఉద్వాప్య	= తదుపరి ప్రక్కన వదలి వేయవలెను
ద్వేదర్భాగ్రే	= రెండు దర్భాచివర్లను
ప్రమోర్చ్య	= త్రుంచి
ప్రక్షాళ్య	= క్షాగి
అజ్యేప్రాశ్య	= నేతిని తాకించి
దర్భాగ్రం	= దర్భా చివర్లను
ప్రజ్వాల్య	= వెలిగించి
త్రిః	= ముమ్మారు
పర్యగ్నిం కృత్యా	= అగ్నికి చుట్టూ తిప్పవలెను
అంగరాన్ ప్రత్యాహ్యం	= వేరుచేసిన నిప్పుకణమును యదాస్థితికి పంపి
ఆజ్యపాత్రం	= ఆజ్యపాత్రను
అగ్రతే నిదాయ	= ముందుంచుకొవలెను
అంగుష్ఠానామికాబ్యాం	= బొటన, ఉంగరవ్రేళ్ళతో

పవిత్రం ఉదగగ్రేగృహీత్వా	= ఉత్తరం వైపు కొనూ వుండు లాగున పవిత్రమును తీసుకొని
ప్రాచీః	= తూర్పునకు
త్రిరుత్పాయ	= మూడుసార్లు గెంటవలెను
తత్ పవిత్రగ్రంధిం	= ఆ పవిత్రపు ముఠాని
విసస్య	= విప్పి
ప్రక్షాళ్య	= క్షాళి
ప్రాగగ్రం	= తూర్పువైపుకొనూ ఉండునట్లుగా
అగ్నేప్రహరతి	= అగ్నియందుంచవలెను

సృక్ స్రువ సంస్కారః

సృక్ స్రువో ఆదాయ	= సృక్ స్రువమును తీసుకొని
అగ్నే ప్రతితప్య	= అగ్నివద్ద వేడొచ్చేసి
త్రిహిఃద్యౌగైః	= మూడుదర్భలతో
సమృజ్య	= తుడవవలెను
పునఃప్రతితప్య	= మరలావేడొచ్చేసి
ప్రోక్ష్య	= ఉదకము చల్లి
ఆజ్యస్థాల్యాః	= ఆజ్యపాత్రకు
పార్శ్వయోః	= ఇరువైపు
నిదారూ	= సృక్ స్రువమును ఉంచి
ద్యౌన్ ఆద్భిః	= దర్భలను ఉదకంతో
సంస్మశ్య	= తుడవవలెను
అగ్నేప్రహరతి	= అగ్నిలో ఉంచవలెను

ఇద్యోసుస్కారః

ఏకవింశతి	= ఇరువది ఒక్క
ఇద్యాని	= సమిదాకును

అదాయ	= తీసుకొని
ద్విః	= రెండు సార్లు
అబిఘార్య	= నేతిని చూపలేను
త్రికుశైః	= మూడు దర్బారుతో
గ్రహిత	= కట్టబడెను
త్రీన్	= మూడు
పరిహీన్	= సమిదాను
గృహీత్వా	= తీసుకొని
పశ్చిమ	= పడమరవైపున
దక్షిణోత్తరేషు	= దక్షిణ, ఉత్తరమూ వైపున
నిక్షిప్య	= ఉంచి
ద్వే	= రెండు
అఘారసమిదౌ	= మొగుచున్నసమిదాను
అగ్నిశాన కోణయోః	= అగ్నేయ ఈశాన్య కోణమూయందు
ఉర్ధ్వగ్రే	= పైకి కొనలు ఉండునట్లు
సంస్థాప్య	= ఉంచవలెను.
ప్రాగ్దేశే	= తూర్పువైపున
అనూయాజ సమిదం	= అనూయాజ అను సమిదాను
నిదారౌ	= ఉంచవలెను
మధ్యమపరిహిం	= తూర్పుసమిదాను
ఉపస్పృశ్య	= తాకవలెను
శేషాన్	= మిగిలిన
పంచదశ	= 15
పరిహీన్	= సమిదాను
గృహీత్వా	= తీసుకొని
జన్మాని	= సమిదాను
అంకృత్య	= అంకరించవలెను
స్వయం	= తాను
అంకృత్య	= బొట్టు పెట్టుకొనవలెను
బ్రహ్మణం	= బ్రహ్మను

తాంకృత్య	= తాంకరించి
ఇద్దాని అబిహార్య	= సమిదాకు పై నేతిని చల్లి
అగ్ని మీళే పురోహితం	= అగ్ని మీళే పురోహితం
ఇతి	= అను
మంత్రేణ	= మంత్రముతో
అగ్నింద్యాత్వా	= అగ్నిని ద్యానిచవలెను
మంత్రం: అగ్ని మీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం హోతారం రత్న దాతమంతగ్నాయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే నిహోతా సతి బర్హిషి	

బ్రహ్మన్	= ఓ బ్రహ్మ
అస్మిన్	= ఈ
ప్రకృతే కర్మాణి	= ప్రకృతికర్మయందు
ఇద్దాని	= సమిదాకును
అదాన్యే?	= ఉంచవచ్చునా?
అదాత్మ్య	= ఉంచుము.
బ్రహ్మఅజ్ఞాందదాతి	బ్రహ్మఅజ్ఞను ఇచ్చును.(ఉంచవలెను)

	॥ పూర్వపరిషేచనమ్ ॥
అదితేను మన్యస్య	= హోమకుండమునకు దక్షిణం వైపున పడమర ప్రారంభించి తూర్పునకు నీరు చల్లవలెను.
అనుమతేను మన్యస్య	= హోమకుండమునకు పడమర వైపున దక్షిణమున ప్రారంభించి ఉత్తరంకు నీరు చల్లవలెను
సరస్వతేను మన్యస్య	= హోమకుండమునకు ఉత్తరంవైపు పడమర ప్రారంభించి తూర్పునకు చల్లవలెను.
దేవసవితుః ప్రసువ	= హోమగుండం చుట్టూ నీళ్లు చల్లవలెను.

ఇద్యోహోమః

ఇద్దాని అగ్నౌ ప్రక్షిప్య	= సమిదాకును అగ్నిలో ఉంచవలెను
ఇద్యప్రక్షేపణ ముహూర్తసూముహూర్తేస్తు=	
హోమకుండమందు సమిదాకును ఉంచు ఈ సమయము మంచి	

సమయము అగుగాక అని కోరవలెను.

ప్రధానాహుతి :

విశ్వ కర్మాదిశాంపతిసూనః । పశున్నాతు సో-స్మాన్నాతు తస్మై నమ స్వాహా
విశ్వకర్మణే పరబ్రహ్మణ ఇదం నమమ ।

జాతకర్మాది తత్తత్కర్మ ప్రతిఘ సిద్ధ్యర్థం ఆదౌ ప్రాచీదిక్ అగ్నిర్దేవతా ఇతి
పంచమంత్రైః పంచాజ్యబాగాన్ జహోతి । ఏకం - ద్వే - త్రిణి-చత్వారి -
పంచ - స్రువేణ ఆజ్యం గృహీత్వా । 5 సార్లు నేయిని తీసుకొని

పంచాజ్యబాగాః

ఓం ప్రాచీదిక్ అగ్నిర్దేవతా । అగ్నిగ్ం సదిశాం దేవం । దేవతా నామృచ్ఛాతు
యోమైతస్యై దిశో-బిందాసతి స్వాహా । దేవతానా మగ్నయ ఇదం నమమ ॥

ఓం దక్షిణాదిక్ ఇంద్రదేవతా । ఇంద్రగ్ం సదిశాం దేవం దేవతానా మృచ్ఛాతు
యోమైతస్యై దిశో-బిందాసతి స్వాహా ॥ దేవతానా మింద్రా యేదం నమమ ॥

ఓం ప్రతీచీదిక్ విశ్వే దేవతా । విశ్వేదేవాసుదిశాం దేవ । దేవతానా మృచ్ఛాతు
యోమైతస్యై దిశో-బిందాసతి స్వాహా ॥ దేవ తానాం విశ్వేదేవేభ్య ఇదం నమమ ॥

ఓం ఉదీచీదిక్ మిత్రావరుణౌ దేవతా । మిత్రావరుణౌ సదిశాం । దేవౌ దేవతానా
మృచ్ఛాతు । యోమైతస్యై దిశో-బిందాసతి స్వాహా ॥ దేవతానాం మిత్రావరుణాభ్యా
మిదం నమమ ॥

ఓం ఊర్ధ్వాదిక్ బృహస్పతి ర్దేవతా బృహస్పతిగ్ం సదిశాం । దేవం దేవతానా
మృచ్ఛాతు । యోమైతస్యై దిశో-బిందాసతి స్వాహా ॥ దేవతానాం బృహస్పతయ
ఇదం నమమ ॥

బహుస్యాహో వృధివ్యా ఇదం నమమ ॥ బహువస్యాహో । అధ్వ్యా ఇదం నమమ ।
సువస్యాహో - అగ్నయ ఇదం నమమ ॥ మహస్యాహో । వాయవ ఇదం నమమ
॥ జన స్యాహో - అకాశాయ ఇదం నమమ ॥

ఉత్తరపరిషేచనం

1) అదితేస్వమగ్గ్స్థాః 3) సరస్వతేస్వమగ్గ్స్థాః ।

2) అనుమతేస్వమగ్గ్స్థాః । 4) దేవసవితప్రాసావీః

॥ పూర్ణపాత్ర, ఇదామసంస్కారములు లేకుండా చేస్తే చతుష్పాత్ర ప్రయోగమగును. ॥

శ్రీరుద్రనమకమ్, చమకమ్

అథ శ్రీరుద్రనమకమ్

అస్యశ్రీరుద్రస్యప్రశ్నస్య । అపరోరఙ్ముషిః । అనుష్టుప్చూండః ।
సంకర్షణమూర్తి స్వరూపోయో-సావాదిత్యః పరమపరుషః స ఏష రుద్రో దేవతా
। అగ్ని క్రతుచరమిష్టమాయాకాయాగ్ం శతరుద్రీయే జపాబౌషేకే వినియోగః
॥

సకూస్య శ్రీ రుద్రాద్యాయస్య । శ్రీ రుద్రోదేవతా । ఏకాగాయత్రీచూండః
తిస్రో-నుష్టుభాః । తిస్రఃపజ్జయః । సప్తానుష్టుభాః । ద్వేజగత్యై పరమేష్టిఙ్ముషిః
శ్రీ సాంబసదాశివ ప్రీత్యర్థే శతరుద్రీయే జపాబౌషేకే) వినియోగః ॥

నమశ్శంభోవే చ అగ్నిహోత్రాత్మనే అంగుష్ఠాబ్యాం నమః ।
మయోబోవే చ దర్శపూర్ణ మాసాత్మనే తర్జనీబ్యాం నమః ।
నమశ్శంకరాయ చ చాతుర్మాస్యాత్మనే మధ్యమాబ్యాం నమః ।
మయస్కరాయ చ నిరూఢపశుబందాత్మనే అనామికాబ్యాం నమః
నమశ్శివాయ చ జ్యోతిష్టోమాత్మనే కనిష్ఠికాబ్యాం నమః ।
నమశ్శివతరాయ చ సర్వక్రత్వాత్మనే కరతుకరపృష్ఠాబ్యాంనమః ॥
నమశ్శంభోవే చ అగ్నిహోత్రాత్మనే హృదయాయ నమః ।
మయోబోవే చ దర్శపూర్ణ మాసాత్మనే శిరసే స్వాహా ।
నమశ్శంకరాయ చ చాతుర్మాస్యాత్మనే శిఖాయై వషట్ ।
మయస్కరాయ చ నిరూఢపశుబందాత్మనే కవచాయహం ।
నమశ్శివాయ చ జ్యోతిష్టోమాత్మనే నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
నమశ్శివతరాయ చ సర్వక్రత్వాత్మనే అస్త్రియ ఫట్ ॥

॥బహుర్భూవసూవరోమితి దిగ్బంధాః ॥

ద్యానమ్

ఆపాతాళసభాఃస్థలా నైభావన బ్రహ్మాండ మావిస్మరత్
జ్యోతిః స్వాంతికలింగ మౌళిహిసత్పార్థేందు వానామృతైః ।

అస్త్రోకాపుతమేకమీశ మనిశం రుద్రానువాకాన్ జపన్ ।
 ద్యాయేదీహితేంద్రియే ద్రువపదం విప్రో-బింపించే చ్చివావమ్ ॥
 బ్రహ్మాండవ్యాప్తదేహ బాసితహిమరుచా బాసమానా బాజంగైః
 కంఠే కాలాః కపర్దాః కలితశశికలా శృండకోదణ్ణ హస్తాః ।
 త్ర్యక్షా రుద్రాక్షమాలాసూలితవపుష శృంబరవా మూర్తిబోధాః
 రుద్రాశ్శీరుద్రసూక్త ప్రకటితవిభరవా నః ప్రయచ్చాంతు సౌఖ్యమ్ ॥

ఓం నమోబాగవతే రుద్రాయ

ఓమ్ ॥ నం॥ నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః । నమస్తే
 అస్తు దాన్యనే బాహుభ్యాముత తే నమః । యాత ఇమశ్శివతమాశివం బభూవ
 తే దానుః । శివాశరవ్యాయా తవ త యా నో రుద్ర మృడయ । యా తే రుద్ర
 శివా తనూరఘోరా-పాపకాశినీ । తయా న స్తనువా శంత మయా గిరిశన్తాబి
 చాకశీహి । యామిమం గిరిశన్త హస్తే ॥ (1) బిభర్షస్తవే । శివాం గిరిత్ర తాం
 కురు మా హిగ్ం సీః పురుషం జగత్ । శివేనవచసా త్యా గిరిశాచ్ఛా వదామసి ।
 యథాసహర్వమిజ్జగద యక్ష్యగ్ంసుమనాఅసత్ । అద్యవేచదదా వక్తా ప్రథమో
 దైవ్యోబిషక్ । అహీగ్శ్చ సర్వాజ్జమ్యూయన్థు ర్వాశ్చయాతు దాన్యః । అసౌ యస్తామ్రో
 అరుణ ఉత బబ్రూసు మగ్ధాః । యే చేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు (2)
 శ్రితాసహస్రశో-వైషాగ్ం హేడ ఈమహే । అసౌ యో-వసర్పతి సీగ్రివో
 విలోహితః । ఉతైనం గోపా అదృశన్న దృశన్న దహర్యః । ఉతైనంవిశ్వా బభూతాని
 స దృష్టౌ మృడయాతి నః । నమో అస్తు సీగ్రివాయ సహస్రాక్షాయ మీషుషే ।
 అథోయే అన్య న త్యానో-హం తే బహ్యో-కరం నమః ।
 ప్రముఞ్చదాన్యనస్త్యముబరయోరార్చి యోర్జ్యామ్ । యాశ్చతే హస్త ఇషవః ॥ (3)
 పరా తా బాగవో వప । అవతత్యదానుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేమదా । నిశీర్యశల్యానాం
 ముఖాశివో నసూమనా బరవ । విజ్యం దానుః కపర్దినో విశలో బాణవాగ్ం ఉత ।
 అనేశన్న స్యేషవ అబారురన్య నిషజ్గఢిః । యాతే హేతిర్మిషాప్తమ హస్తే బభూవ
 తే దానుః । తయా-స్మాన్ విశ్వతస్త్యమయక్ష్యయాపరిబ్భూజ । నమస్తే
 అస్తాయుదాయా-నా తతాయ దృష్టవే । ఉబాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం
 తవ దాన్యనే । పరి తే దాన్యనో హేతిరస్మాన్ప్రణక్తు విశ్వతః । అథేయ ఇమదాస్తవా-
 -రే అస్మిన్ని దోహితమ్ ॥ (4) ॥ 1 ॥

నమస్తే అస్తు బాగవన్విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ

త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్నికాలాయ కాలాగ్నిరుద్రాయ సీకంఠాయ
మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్మహా దేవాయ నమః॥

నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమోనమో వృక్షేభ్యో
హరికేశేభ్యః పశూనాంపతయే నమో నమసూస్పిజ్జరాయ త్రిపీమతే పథీనాం
పతయే నమో నమో బభర్షశాయ వివ్యాదినే-న్నానాం పతయే నమో నమో
హరికేశాయోపవీతినే పుష్పానాం పతయే నమో నమో బావస్య హేత్వై జగతాం
పతయే నమో నమో రుద్రాయాత తావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమసూ
తాయాహన్తాయ వనానాం పతయే నమో నమః ॥ (5) రోహితాయ స్థపతయే
వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మున్రిణే వాణి జాయ కక్షాణాం పతయే నమో
నమో బావవస్తయే వారివన్మతాయౌషధీనాం పతయేనమో
నమఉచ్చైర్హేషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమో నమః కృత్సూవీతాయ
దావతే సత్యనాం పతయే నమః ॥ (6) ॥ 2 ॥

నమసూహమానాయనివ్యాదిన ఆవ్యాదినీ నాంపతయేనమో నమః
కకుభాయ నిషడ్గిణే సేనానాం పతయే నమోనమో నిషడ్గిణజమదూమతే
తస్కరాణాంపతయే నమో నమో వజ్రతే పరివజ్రతే స్తాయూనాం పతయే
నమో నమో నిచేరవే వరిచరాయారణ్యానాం పతయే
నమోనమసూకావిభ్యోజిహ్వగం సద్భ్యోముష్ణతాం పతయే నమో నమో-నిమద్భ్యో
నక్తం చరద్భ్యోః ప్రకృన్తానాం పతయే నమోనమ ఉష్ణీషిణే
గిరిచరాయకూజ్జానాం పతయే నమో నమః । (7) ఇముమద్భ్యో
దాన్వావిభ్యశ్చవే నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదదానే బ్యశ్చవే నమో నమ
ఆరుచ్ఛాద్భ్యో విస్మజద్భ్యశ్చవే నమోనమో-స్యద్భ్యో విద్యద్భ్యశ్చవే నమో
నమఆసినే బ్యశ్చయానేభ్యశ్చవే నమోనమస్యపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చవే నమో
నమస్త్యద్భ్యో దావద్భ్యశ్చ వే నమో నమసూబాభ్యసూబాపతిభ్యశ్చవే నమో నమో
అశ్వేభ్యో-శ్వపతిభ్యశ్చవే నమః ॥ (8) ॥ 3 ॥

నమ ఆవ్యాదినీభ్యో వివిద్యన్తీభ్యశ్చవే నమో నమ ఉగణాభ్యస్పగ్గం
హతిభ్యశ్చవే నమో నమో గృతాంబ్యోగృతాపతిభ్యశ్చవే నమోనమో వ్రాతేభ్యోవ్రాత
పతిభ్యశ్చ వే నమో నమో గణేభ్యోగణపతిభ్యశ్చ వే నమో నమో విరూపేభ్యో
విశ్వరూపేభ్యశ్చ వే నమో నమోమహద్భ్యః క్షూకేభ్యశ్చ వే నమో నమోరథిభ్యో-
రథేభ్యశ్చ వే నమో నమో రథేభ్యః ॥ (9) రథపతిభ్యశ్చవే నమో నమ సేనాభ్య

సేనా నిబర్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్రబర్యసూంగ్ర హీత్రబర్యశ్చవో నమో
 నమస్తక్షబర్యోరథవా రేబర్యశ్చవో నమో నమః కులాలేబర్యఃకర్మారేబర్యశ్చవో నమోనమః
 పుణ్ణిష్టేబర్యోనిషాదేబర్యశ్చవో నమోనమః ఇమకృద్భ్యా దానస్వకృద్భ్యాశ్చవో నమో
 నమోమృగయుబర్యశ్చనిబర్యశ్చవో నమోనమశ్చబర్యశ్చ పతిబర్యశ్చవోనమః । (10)

॥ 4 ॥

నమో బరవాయ చ రుద్రాయ చ నమశ్చర్యాయ చ పశుపతయే చ నమో
 సోగ్రీవాయ చ శితికణ్ఠాయ చ నమః కవర్తినేచవ్యుప్తకేవాయ చ
 నమసూహస్రాక్షాయ చ శతదానస్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్ణాయ చ నమో
 మీణృష్ట మాయ చేమమతే చ నమో ప్రాస్యాయ చ వామనాయ చ నమో
 బృహతే చ వర్షీయసేచ నమో వృద్ధాయ చ సంవృద్ధనే చ ॥ (11) నమో
 అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ నమశ్శిష్ఠియాయ
 చ శీబర్యాయ చ నమ ఊర్భాయ చావస్వన్యాయ చ నమస్తోతస్యాయ చ
 ద్వీప్యాయ చ । (12) ॥ 5 ॥

నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయచనమః పూర్వజాయచా పరజాయచ నమో
 మద్యమాయ చాపగల్భాయచ నమోజఘన్యాయచబుద్ధియాయ చ
 నమసౌభర్యాయ చ ప్రతిసర్యాయచనమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయ చ నమ
 ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ నమశ్లేక్యాయచావసాన్యాయ చ నమో వన్యాయ
 చ కక్ష్యాయ చ నమశ్శవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ ॥ (13) నమ ఆశుషేణాయ
 చాశురథాయ చ నమశ్శూరాయ చావబొన్దతే చ నమోవర్షిణే చ వరూధినే చ
 నమో విల్మినే చ కవచినే చ నమశ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ ॥ (14) ॥ 6॥

నమోదుందుభర్యాయ చాహనన్యాయ చ నమో దామృష్టవే చ ప్రమృశాయ
 చ నమో దూతాయచ ప్రహితాయచనమో నిపణ్ణిణే చేమదామతే చ నమస్తీ
 క్ష్మవే చాయుదానే చ నమసోమాయుదాయ చ సుదానస్వనేచనమసూత్యాయ చ
 పథ్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ నమసూద్యాయ చ సరస్యాయ
 చనమో-నాద్యాయ చ వైశన్తాయ చ ॥ (15) నమః కుప్యాయ చావట్యాయ చ
 నమో వర్షాయచావర్షాయ చ నమో మేఘాయ చ విద్యుత్తాయ చ నమ
 ఈద్రాయాయ చాతప్యాయ చ నమో వాత్యాయ చ రేష్మియాయ చ నమో
 వాస్తవ్యాయ చ వాస్తుపాయ చ ॥ (16) ॥ 7 ॥

నమసౌమాయ చ రుద్రాయ చ నమస్తామ్రాయ చారుణాయ చ

నమశ్శిష్యాయ చ పశుపతయే చ నమ ఉగ్రాయ చ ధీమాయ చ నమో
అగ్రేవదాయ చ దూరేవదాయ చ నమో హస్తే చ హనీయసే చ నమో
వృక్షేభ్యోహరికేశేభ్యో నమ స్తారాయ నమశ్శంభవే చ మయోభవే చ
నమశ్శంకరాయ చ మయస్కరాయ చ నమశ్శివాయ చ శివతరాయ చ ॥
(17) నమస్తీర్థాయ చ కూల్యాయ చ నమ పార్యాయచా వార్యాయచ నమః
ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ నమ ఆతార్యాయ చాలాద్యాయచ నమశ్శిష్యాయ
చ ఫేన్యాయచ నమసికత్యాయ చ ప్రవాహ్యాయ చ ॥ (18) ॥ 8 ॥

నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్రపథ్యాయ చ నమః కిగ్ంశిలాయ చ క్షయణాయ
చ నమః కపర్దినే చ పూస్తయే చ నమో గోష్ఠ్యాయ చ గృహ్యాయ చ నమస్తల్వాయ
చ గేహ్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ గహ్యరేష్ఠాయ చ నమోహ్రదయ్యాయ చ
నివేష్ఠాయ చ నమః పాగ్ంసవ్యాయ చ రజస్యాయ చ నమశ్శిష్యాయ చ
హరిత్యాయ చ నమోలోప్యాయ చోప్యాయ చ ॥ (19) నమ ఊర్వాయ చ
సూర్వాయ చ నమః పర్వాయ చ పర్వశద్యాయ చ నమో-పగురమాణాయ
చాఘ్ం తే చ నమ ఆఖ్నిదతే చ ప్రఖ్నిదతే చ నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాగ్ం
హృదయేభ్యో నమో విక్షిణకేభ్యో నమో విచిన్యత్కేభ్యోనమ ఆనిర్హతేభ్యోనమ
ఆమివత్కేభ్యః ॥ (20) ॥ 9 ॥

ద్రాపే అన్ధసన్పతే దరిద్రన్మీలోహిత । ఏషాం పురుషాణామేషాం
పశూనాం మా భార్యో-రో మో ఏషాం కించ నామమత్ । యాతే రుద్రశివా
తనూశ్శివా విశ్వాహభోపజీ । శివా రుద్రస్యభోపజీ తయా నో మృడ జీవసే ఇమాగ్ం
రుద్రాయ తవసేకపర్ది నే క్షయద్వీరాయ ప్రభారామ హేమతిమ్ యథా
సశ్శమసద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ (21) అనాతురమ్ ।
మృడా నో రుద్రోత నో మయస్సృదిం క్షయద్వీరాయ నమసా విదోమతే యచ్చూం
చ యోశ్చ మనురాయజేపితా తదశ్శామ తవ రుద్ర ప్రణీతే । మా నో
మహాస్తముతమా నో అర్హౌకం మాన ఉక్షస్తముత మా న ఉక్షితమ్ । మానో
వదూః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మాన స్తనువః (22) రుద్ర రీరిషః ।
మానస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోమ మా నో అశ్వేషు రీరిషః ।
వీరాన్మానో రుద్ర బామితో వదూర్ హవిష్మన్ నమసా విదోమతే । ఆరాత్రే గోష్ఠు
ఉత పూరుషఘ్ం క్షయద్వీరాయ సుమ్న మస్మేతే అస్తు । రక్షా చ నో అదీచ
దేవ బ్రూహ్మథా చనశ్శర్మ యచ్చూద్విబర్తాః స్తుహి (23) శ్రుతంగర్తసదం యువానం
మృగం న ధీమముపహత్నుముగ్రమ్ । మృడా జరిత్రే రుద్రస్తవానో అన్యం తే

అస్మన్ని వపస్తు సేనాః పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వణక్తు పరి తేషస్యదుర్మతి
రఘాయోః । అవస్థిరా మఘవద్భ్యాస్తనుష్వ మీడ్యస్తోకాయ తనయాయ మృడయ
। మీడకుష్టమ శివతమ శివోనసూమనాబళవ । పరమేష్వక్ష ఆయుడం
నిదాయకృత్తిం వసాన ఆ చరపి నాకమ్ । (24) బిభ్రదాగహి । వికిరిద విలోహిత
నమస్తే అస్తు బళగవః । యాస్తే సహస్రగ్ం హేతయో-న్యమస్మన్ని వపస్తుతాః ।
సహస్రాణి సహస్రదా బాహువోస్తవ హేతయః । తసామీశానో బళగవః పరాచీనా
ముఖా కృదా (25) ॥ 10 ॥

సహస్రాణి సహస్రశో యేరుద్రా అదా బళూమ్యామ్ । తేషాగ్ం సహస్ర
యోజనే-వ ధాన్యాని తన్మసి । అస్మిన్మహాత్యర్థవే-స్తరిక్షే బళశా అదా । సీగ్రి
వాశ్శితికణ్ణాశ్శర్వాఅదాః క్షమాచరాః । సీగ్రివాశ్శితికణ్ణా దివగ్ం రుద్రా ఉపశ్రితాః
యే వృక్షేషు సస్మిజ్జా రా సీగ్రివా విలోహితాః యే బళూతానామదూపతయో విశిఖాసః
కపర్దినః యే అన్నేషు వివిద్యన్తి పాత్రేషు పిబతో జనాన్ । యే పథాం పథిరక్షయ
ణాబృదా యవ్యదాః । యే తీర్థాని । (26) ప్రచరన్తి సృకావన్తేనిషణ్ణిణః య
ఏతావన్తశ్చ బళూయాగ్ంసశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే తే షాగ్ం సహస్రయోజనే-వ
ధాన్యాని తన్మసి । నమోరుద్రేబళ్యో యే పృథివ్యాం యే-స్తరిక్షే యే దివి
యేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేబళ్యో దశప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్దశోదీ
చీర్దశోర్దాస్తేబళ్యో నమస్తేనో మృడయస్తు తేయం ద్విష్కోయశ్చ నో ద్వేష్టితం
వో జ్ఞమ్భో దదామి (27) ॥ 11 ॥

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధం పుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వారుకమివ
బన్ధనాన్పుత్యో రుక్షీయ మా-మృతాత్ ॥ యోరుద్రో అగ్నో యో అపూ య
ఓషదీషు యో రుద్రో విశ్వాబళువనా--వివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు ।
(తముష్టుమి యస్మిన్మామసూదాన్యా యో విశ్వస్య క్షయతి బోపజస్య । యక్ష్యామహే
సౌష్మనసాయ రుద్రం నమోబిరదేవమనురం దువస్య । అయం మే
హస్తోబళగవానయం మే బళగవత్తరః । అయం మే విశ్వబోపజో-యం శివాబిమర్శనః
।

యే తే సహస్రమయు తం పాశామృత్యో మర్త్యాయ హస్తవే । తాన్
యజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవ యజామహే । మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా
॥ ప్రాణానాం గ్రంథిరసిరుద్రోమావిశాంతకః । తేనాన్నే నాప్యాయస్య ॥ నమో
రుద్రాయ విశ్వకర్మణే మృత్యుర్మే పాహి ॥

॥ ఓం శాంతి శాంతి శాంతి ॥

॥ఇతి శ్రీ రుద్రసమకమ్ ॥

x

sss

x

x

అథ శ్రీ రుద్రచమకమ్

హరిఃఓమ్ ॥ అగ్నా విష్ణో నజోషసేమావర్ధన్తు వాంగిరః
దుమైర్వాజేబిరాగతమ్ । వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసాతిశ్చ మే
దూతిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ
మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మే-ఘోః (1) చ మే వ్యానశ్చ మే-సుశ్చ మే చిత్తం చ
మ ఆదూతం చ మే వాక్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే
బాం చ మ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే
తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మచ మే-జ్ఞాని చ మే-స్థాని చ మే పరూగ్ంషి చ మే
శరీరాణి చ మే ॥ (2) ॥ 1 ॥

జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆదూపత్యం చ మే మన్యశ్చ మే బామశ్చ మే-మశ్చ
మే-మృశశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే పరిమా చమే ప్రథిమా చ మే
వర్షా చ మే ద్రాఘియా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యం చ మే శ్రద్ధా
చ మే జగచ్చ । (3) మే యానం చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే
మోదశ్చ మే జాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం చ మే సుకృతం చ
మే విత్తం చ మే వేద్యం చ మే బహూతం చ మే బావిష్యచ్చ మే సుగం చ మే
సుపథం చ మ ఋద్ధం చ మ ఋద్ధిశ్చ మే క్లుప్తం చ మే క్లుప్తిశ్చ మే మతిశ్చమే
సుమతిశ్చ మే ॥ (4) ॥ 2 ॥

శం చ మే మయశ్చ మే ప్రియం చ మే-సుకామశ్చ మే కామశ్చ మే
సామనసశ్చ మే బాద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వస్యశ్చ మే యశశ్చ మే బాగశ్చ మే
ద్రవిణం చ మే యన్తా చ మే యారా చ మే క్షేమశ్చ మే యౌతిశ్చ మే విశ్వం చ ।
(5) మే మహశ్చ మే సంవిచ్చ మే జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరం చ
మేయశ్చ మ ఋతం చ మే-మృతం చ మే యక్షం చ మే-నామయశ్చ మే
జీవాతుశ్చ మే దీర్ఘాయుత్వం చ మే-నమిత్రం చ మే-బాఘం చ మే సుగం చ
మే శయనం చ మే సూషా చ మే సుదినం చ మే ॥ (6) ॥ 3 ॥

ఊర్క్కు మే సూన్యతా చ మే పయశ్చ మే రసశ్చ మే ఘృతం చ మే
మద్యం చ మే సద్గిశ్చ మే సపీతిశ్చ మే కృషిశ్చ మే వృష్టిశ్చ మే జైత్రం చ మే
బెద్ధిూద్యం చ మే రయిశ్చ మే రాయశ్చ మే పుష్టంచ మే పుష్టిశ్చ మే విబుచ
(7) మే ప్రబుచ మే బహు చ మే బహూయశ్చ మే పూర్ణం చ మే పూర్ణతరం చ
మే-క్షితిశ్చ మే కుయవాశ్చ మే-న్నం చ మే-క్షుశ్చ మే వ్రీహయశ్చ మే యవాశ్చ
మే మాషాశ్చ మే తిలాశ్చ మే ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే గోదూమాశ్చ మే
మసురాశ్చ మే ప్రియఙ్గవశ్చ మే-ణవశ్చ మే శ్యామాకాశ్చ మే నీవారాశ్చ మే ।
(8) ॥ 4 ॥

అశ్వాచ మే మృత్తికా చ మే గిరయశ్చ మే పర్వతాశ్చ మే సికతాశ్చ మే
వనస్పతయశ్చ మే హిరణ్యం చ మే-యశ్చ మే సీసం చ మే త్రపుశ్చ మే
శ్యామం చ మే లోహం చ మే-గ్నిశ్చ మే అపశ్చ మే వీరుదాశ్చ మే ఓషదాయశ్చ
మే కృష్ణపచ్యం చ । (9) మే-కృష్ణపచ్యం చ మే గ్రామ్యాశ్చ మే పశవ ఆరణ్యాశ్చ
యజ్ఞేన క్షూన్తాం విత్తం చ మే విత్తి శ్చ మే బరూతం చ మే బరూతిశ్చ మే వసు
చ మే వసతిశ్చ మే కర్మ చ మే శక్తిశ్చ మే-ర్థశ్చ మే ఏమశ్చ మే ఇతిశ్చ మే
గతిశ్చ మే ॥ (10) ॥ 5 ॥

అగ్నిశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే సవితా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే
సరస్వతీ చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే పూషా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే బృహస్పతిశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ
మే మిత్రశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే త్వష్టా చ । (11) మే
ఇన్ద్రశ్చ మే దాతా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే విష్ణుశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే-శ్వినౌ చ మే ఇన్ద్రశ్చ
మే మరుతశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే విశ్వే చ మే దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే పృథివీ చ మే
ఇన్ద్రశ్చ మే-స్తరిక్షం చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే దిశశ్చ మే ఇన్ద్ర శ్చ
మే-మూర్ధా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే ప్రజాపతిశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే ॥ (12) ॥ 6 ॥

అగ్నిశ్చ మే రశ్మిశ్చ మే-దాబర్యశ్చ మే-దాపతిశ్చ మే ఉపాగ్నిశ్చ మే-
స్తర్యామశ్చ మే ఇన్ద్రవాయవశ్చ మే మైత్రావరుణశ్చ మే అశ్వినశ్చ మే ప్రతిప్రస్థానశ్చ
మే శుక్రశ్చ మే మన్థి చ మే అగ్రయణశ్చ మే వైవస్వదేవశ్చ మే ద్రావ శ్చ మే
వైశ్వానరశ్చ మే ఋతుగ్రహాశ్చ । (13) మే-తిగ్రహాశ్చ మే ఇన్ద్రాగ్నిశ్చ మే

వైశ్యదేవశ్చ మే మరుత్వతీ యాశ్చ మే మాహేన్ద్రశ్చ మ అదిత్యశ్చ మే
సావిత్రశ్చమేసారస్వతశ్చ మే పౌష్ణశ్చ మే హిత్వివతశ్చ మే హరియోజనశ్చ మే
॥ (14) ॥ 7 ॥

ఇద్యౌశ్చ మే బర్హిశ్చ మే వేదిశ్చ మే దిష్ణియాశ్చ మే స్రుచశ్చ మే చమసాశ్చ
మే గ్రావాణశ్చ మే స్వరవశ్చ మ ఉపరవాశ్చ మే-దాపవణే చ మే ద్రోణకాశశ్చ
మే వాయవ్యా ని చ మే పూతబృహ్మ మ అదౌవనీయశ్చ మ అగ్నిద్రుం చ
మేహవిధానం చ మే గృహశ్చ మే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చ మే పచతాశ్చ మే-
వబృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చమే ॥ (15) ॥ 8 ॥

అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మే-ర్మశ్చ మే సూర్యశ్చ మే స్రాణశ్చ మే-శ్వమేదౌశ్చ
మే పృథివీ చ మే-దితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యాశ్చ మేశక్వరీరంజ్ఞాయో దిశశ్చ
మే యజ్ఞేన క్షుంతామృక్ష్మ మే సామ చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ
మే తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతం చ మే-హోరాత్రయో ర్ఘ్నాశ్చ బృహద్రథస్తరే
చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ॥ (16) ॥ 9 ॥

గర్భాశ్చ మే వతాశ్చ మే త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్యవీ చ మే దిత్వవాట్న మే
దిత్యోహి చ మే పజ్ఞావిశ్చమే పజ్ఞావీ చ మే త్రివతాశ్చ మేత్రివతా చ
మేతుర్యవాట్న మే తుర్యో హి చ మే పథవాచ్ఛ మేపష్టాహి చ మ ఉక్షా చ మే
వశా చ మ ఋషబశ్చ । (17) మే వేహచ్ఛ మే-నడ్వాజ్ఞ మే యోనుశ్చ మ
అయుర్యజ్ఞేన క్షుతాం ప్రాణో యజ్ఞేన క్షుతా మహినో యజ్ఞేన క్షుతాం
వ్యానో యజ్ఞేన క్షుతాం చక్షుర్యజ్ఞేన క్షుతాగ్ం శోత్రం యజ్ఞేన క్షుతాం
మనో యజ్ఞేన క్షుతాం వాగ్యజ్ఞేన క్షుతామాత్మా యజ్ఞేన క్షుతాం యజ్ఞో
యజ్ఞేన క్షుతామ్ ॥ (18) ॥ 10 ॥

ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మే పఞ్చా చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ చ
మే త్రయోదశ చ మే పఞ్చదశ చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ మ ఏకవిగ్ం
శతిశ్చ మే త్రయోవిగ్ం శతిశ్చ మే పఞ్చవిగ్ం శతిశ్చ మే సప్తవిగ్ంశతిశ్చ మే
నవవిగ్ంశతిశ్చ మ ఏకత్రిగ్ంశచ్ఛ మే త్రయస్త్రిగ్ం శచ్ఛ । (19) మే చతస్రశ్చమే-
ష్టాచ మే ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే విగ్ంశతిశ్చ మే చతుర్విగ్ంశతిశ్చ మే-

ష్టావిగ్ంశతిశ్చ మే ద్వాత్రిగ్ంశచ్ఛ మే షట్త్రిగ్ంశచ్ఛ మే చత్వారిగ్ంశచ్ఛ మే
చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్ఛ మే-ష్టాచత్వారిగ్ంశచ్ఛ మే వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ
సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్చియశ్చాన్తాయనశ్చాన్తశ్చ బౌవనశ్చ బౌవనశ్చాదాపతిశ్చ
॥ (20) ॥ 11

ఇడా దేవహూ ర్మనుర్యజ్ఞ నీర్బ్రహ్మస్పతిరుక్థామదాని శగ్ం
సిపద్విశ్వేదేవాసూ క్తవాచః పృథివీ మాతర్మా మాహిగ్ంసీమదామనిష్యే మదామ
జనిష్యే మదామ వక్ష్యామి మదామ వదిష్యామి మదామమతీం దేవేభ్యో
వాచముద్యానగ్ం శుశ్రూషేణ్యం మనుష్యేభ్యస్తంమా దేవా అవస్తు శోభాయై
పితరో-నుమదస్తు॥

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీరుద్రచమకమ్ ॥

యదక్షరపదబ్రహ్మం మాత్రాహీనం తు యద్భూవేత్ ।
తతూర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోస్తుతే ॥
విసర్గవిన్దుమాత్రాణి పదపాదాక్షరాణి చ ।
న్యూనాతిరిక్తం యత్కించీదాబిర్గీర్భిరుదీరయేత్ ॥
అబిర్గీర్భిర్యదతో న ఊనమాప్యాయ యహరివో వర్థమానః ।
యదాస్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి బాహుఃపృథ్వాజో అదా తే స్యామః ।
బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మా హసీత్ ।

ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః

॥ హరిః ఓమ్ ॥

sss

27. బాళుగువల్లి

॥ఓం సహనా వవత్వితి శాంతిః ॥

హరిః ఓమ్ ॥ బాళుగురై వారుణిః । వరుణం పితరముపససార అదూహి
బాళగవో బ్రహ్మేతి । తస్మా ఏతత్ప్రేవాచ । అన్నం ప్రాణం చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో
వాచమితి । తగ్గం హోవాచ । యతో వా ఇమాని బాళూతాని జాయంతే । యేన
జాతాని జీవన్తి । యత్రయన్త్యబౌసంవిశన్తి । తద్విజిజ్ఞానస్య । తద్బ్రహ్మేతి । స
తపో- తప్యత । స తపస్తప్త్యా ॥ 1 ॥

అన్నంబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । అన్నాద్ధ్వేవ ఖల్విమాని బాళూతాని జాయంతే
। అన్నేన జాతాని జీవన్తి । అన్నం ప్రయన్త్యబౌ సంచిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ ।
పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అదూహి బాళగవో బ్రహ్మేతి తగ్గం హోవాచ
। తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । స తపో- తప్యత । స తపస్తప్త్యా
॥ ॥ 2 ॥

ప్రాణోబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ప్రాణాద్ధ్వేవ ఖల్విమాని బాళూతాని జాయంతే ।
ప్రాణేన జాతాని జీవన్తి । ప్రాణం ప్రయన్త్యబౌసంచిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ ।
పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అదూహి బాళగవో బ్రహ్మేతి తగ్గం హోవాచ ।
తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । స తపో- తప్యత । స తపస్తప్త్యా
॥ ॥ 3 ॥

మనో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ మనసో హ్యేవ ఖల్విమాని బాళూతాని జాయంతే
। మనసా జాతాని జీవన్తి । మనః ప్రయన్త్యబౌ సంచిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ
పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అదూహి బాళగవో బ్రహ్మేతి తగ్గం హోవాచ
। తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । స తపో- తప్యత । స తపస్తప్త్యా
॥ ॥ 4 ॥

విజ్ఞానం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । విజ్ఞానాద్ధ్వేవ ఖల్విమాని బాళూతాని జాయంతే
। విజ్ఞానేన జాతాని జీవన్తి । విజ్ఞానం ప్రయన్త్యబౌసంచిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ ।
పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అదూహి బాళగవో బ్రహ్మేతి తగ్గం హోవాచ ।
తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । స తపో- తప్యత । స తపస్తప్త్యా
॥ ॥ 5 ॥

అనందో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । అనందాద్ధ్వేవ ఖల్విమాని బాళూతాని

జాయనై । ఆనందేన జాతాని జీవన్తి । ఆనందం ప్రయంత్యభి సంవిశన్తితి ।
సైషా బూర్గవీ వారుణీ విద్యా । పరమే వ్యోమస్రతిష్ఠితా । య ఏవం వేద
ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో బావతి । మహాన్ బావతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ
వర్చసేన । మహాన్ కీర్త్యా ॥ 6 ॥

అన్నం న నింద్యాత్ । తద్రుతమ్ । ప్రాణోవా అన్నమ్ । శరీర మన్నాదమ్
। ప్రాణే శరీరం ప్రతిష్ఠితమ్ । శరీరే ప్రాణః ప్రతిష్ఠితః । తదేతదన్నమన్నేప్రతిష్ఠితమ్
। స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో బావతి ।
మహాన్ బావతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన । మహాన్ కీర్త్యా ॥ 7 ॥

అన్నం న పరిచక్షీత । తద్రుతమ్ । ఆపో వా అన్నమ్ । జ్యోతిరన్నాదమ్
అపూ జ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్ । జ్యోతిష్యాపః ప్రతిష్ఠితాః । తదేతదన్నమన్నేప్రతిష్ఠితమ్
స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో బావతి
మహాన్ బావతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన । మహాన్ కీర్త్యా ॥ 8 ॥

అన్నం బహుకుర్వీత । తద్రుతమ్ । పృథివీ వా అన్నమ్ । ఆకాశో-
న్నాదః । పృథివ్యామాకాశః ప్రతిష్ఠితః । ఆకాశే పృథివీ ప్రతిష్ఠితా । తదేతదన్న
మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ । స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి
అన్నవానన్నాదోబావతి । మహాన్ బావతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన ।
మహాన్ కీర్త్యా ॥ 9 ॥

స కంచనవసతో ప్రత్యాచక్షీత । తద్రుతమ్ । తస్మాద్యయా కయా చ
విదాయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్ । అరాద్యస్మా అన్నమిత్యాచక్షతే । ఏతద్వై
ముఖతో-న్నగ్ం రాధమ్ । ముఖతో-స్మాన్నగ్ంరాద్యతే । ఏతద్వైమద్యతో-న్నగ్ం
రాధమ్ । మద్యతో-స్మా అన్నగ్ం రాద్యతే । ఏతద్వా అంతతో-న్నగ్ం రాధమ్ ।
అంతతో-స్మాఅన్నగ్ం రాద్యతే । య ఏవం వేద । క్షేమ ఇతి వాచి యోగక్షేమ
ఇతి ప్రాణాపానయోః । కర్మేతి హస్తయోః । గతిరితి పాదయోః । విముక్తిరితి
పాయా । ఇతి మానుషీసుమాజ్ఞాః । అథ దైవీః । తృప్తిరితి పృష్ఠా బామితి
విద్యుతి । యశ ఇతి పశుషు । జ్యోతిరితి నక్షత్రేషు । ప్రజాతిరమృతమానంద
ఇత్యుపస్థే । సర్వమిత్యాకాశే । తత్ప్రతిష్ఠేత్యుపాసీత । ప్రతిష్ఠావాన్ బావతి ।
తన్మ హిఇత్యుపాసీత । మహాన్ బావతి । తన్మన ఇత్యుపాసీత । మానవాన్
బావతి । తన్న మ ఇత్యుపాసీత । నమ్యన్తే-స్మైకామాః । తద్బ్రహ్మేత్యు పాసీత

। బ్రహ్మవాన్ బావతి । తద్బ్రహ్మణః పరిమర ఇత్యుపాసీత । పర్యేణ మ్రియన్తే
 ద్విషన్తసూపత్నాః । పరి యే ప్రియా బ్రాతృవ్యాః స యశ్చాయం పురుషే ।
 యశ్చాసావాదిత్యే । స ఏకః । స య ఏవం విత్ । అస్మాల్లోకాత్ ప్రేత్య ।
 ఏత మన్నమయమాత్మాన ముపసంక్రమ్య । ఏతం ప్రాణ
 మయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతం మనో మయమాత్మానముపసంక్రమ్య
 ఏతం విజ్ఞానమయమాత్మానముపసంక్రమ్య ఏతమానందమయ మాత్మాన
 ముపసంక్రమ్య । ఇమాన్ లోకాన్ కామాన్చి కామరూప్యను సంచరన్ ఏతత్
 సామగాయన్నాస్తే । హా3పు హా3పు హా3పు । అహమన్న మహమన్న
 మహమన్నమ్ । అహమన్నాదో-2హమన్నాదో-2 హమన్నాదః । అహగ్గ్లేక కృదహగ్గ్
 శ్లేకకృదహగ్గ్ శ్లేకకృత్ । అహమస్మి ప్రథమజా ఋతా 3 స్య । పూర్వం దేవేభ్యో
 అమృతస్య నా 3 బాఞ । యో మా దదాతి స ఇదేవమా3 వాః । అహమన్నమన్న
 మదన్తమాద్మి । అహం విశ్వం బాఠవనమబ్యబావామ్ । సువర్ణజ్యోతీః । య ఏవం
 వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥

॥ ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ॥

॥ 10 ॥

ఓం సహ నావతుసహ నౌ బాఠనక్తు । సహ వీర్యం కరవావహై తేజస్వి నావదూత
 మస్తుమా విద్విషావహై ॥

॥ ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ॥

॥ బృగువల్లీ సమాప్తాః ॥

॥ ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయోపనిషత్

తృతీయః ప్రశ్నసూమాప్తః ॥

హరిః ఓం తతుత్

ॐ

28. జయాదయః

ఇతర దర్వాజాహోతి । ఆదౌ జయాదయః । ఓం చిత్తం చ స్వాహా॥
చిత్తాయేదం నమః । ఓం చిత్తిశ్చస్వాహా ॥ చిత్తా ఇదం మమ । ఓం ఆకూతం
చ స్వాహా - ఆకూతాయేదం నమః । ఓం ఆకూతిశ్చ స్వాహా ॥ ఆకూత్యా
ఇదం నమః । ఓం విజ్ఞాతం చ స్వాహా ॥ విజ్ఞాతాయేదం నమః । ఓం
విజ్ఞానం చ స్వాహా ॥ విజ్ఞానాయేదం నమః । ఓం మనశ్చ స్వాహా - మనస
ఇదం నమః । ఓం శక్యరీశ్చ స్వాహా - శక్యరీభ్య ఇదం నమః । ఓం దర్శశ్చ
స్వాహా దర్శాయేదం నమః । ఓం పూర్ణమాసశ్చ స్వాహా - పూర్ణ మాసాయేదం
నమః । ఓం బృహచ్చస్వాహా - బృహత ఇదం మమ । ఓం ఓం రదాంతరం
చ స్వాహా - రదాంతరా యేదం నమః ।

ప్రజాపతిః :- ఓం ప్రజాపతిర్ణయా నింద్రాయ వృష్టే ప్రాయశ్చదుగ్రః
పుతనాజ్యేషు తస్మై విశసూమనమంత సర్వాసు ఉగ్రసూహిహవ్యే బభూవస్వాహా
త్వష్టే ప్రజాపతయ ఇదం నమః ॥

అగ్నిః :- ఓం అగ్నిర్భూతానా మధిపతి సూమావ త్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్
క్షత్రేస్యా మాశిష్యస్యాం పురో దాయా మస్మిన్ కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా
॥ బభూతానామధిపతయే అగ్నయ ఇదం నమః ।

ఇంద్రః :- ఓం ఇంద్రో జ్యేష్ఠానా మధిపతి సూమావత్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్
క్షత్రేస్యామా శిష్యస్యాం పురో దాయా మస్మిన్ కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా
॥ జ్యేష్ఠానామధిపతయే ఇంద్రాయేదం నమః ।

త్వష్టా :- త్వష్టా పృథివ్యా-ధిపతి సూమావ త్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్
క్షత్రేస్యామాశిష్యస్యాం పురో దాయా మస్మిన్ కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా
। పృథివ్యాధిపతయే త్వష్టేదం నమః ।

బాహుః :- బాహు రంతరిక్షస్యా-ధిపతి సూమావ త్వస్మిన్ .... దేవహూత్యాగ్
స్వాహా । అంతరిక్షస్యాధిపతయే బాహవ ఇదం నమః ।

సూర్యః :- సూర్యో దివోధిపతి సూమావత్వస్మిన్ .... దేవహూత్యాగ్ స్వాహా
। దివోధిపతయే సూర్యాయేదం నమః ।

చంద్రుః :- చంద్రమా నక్షత్రాణా మదూపతి సుమావ త్వస్మిన్ ....
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । నక్షత్రాణా మదూపతయే చంద్రమస ఇదం నమమ ।

బృహస్పతిః :- బృహస్పతి ర్బ్రహ్మణోదూపతి సుమావత్వస్మిన్ ....
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । బ్రహ్మణోదూపతయే బృహస్పతయ ఇదం నమమ ।

మిత్రః :- మిత్రసూత్యానా మదూపతి సుమావత్వస్మిన్ ..... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా । సత్యానా మదూపతయే మిత్రా యేదం నమమ ।

వరుణః :- వరుణో-పా మదూపతి నమావత్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ ....
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా ॥ అపామదూపతయే వరుణాయేదం

సముద్రః : - సముద్రస్రోత్యానా మదూపతి నమావత్వస్మిన్ .....
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా ॥ స్రోత్యానా మదూపతయే సముద్రాయేదం నమమ ।

అన్నం :- అన్నగ్ం సామ్రాజ్యానా మదూపతి సుమావత్వస్మిన్ ...
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । సామ్రాజ్యానా మధిపతయే అన్నా యేదం నమమ ।

సోమః :-సోమ ఓషదీనా మదూపతిసుమావత్వస్మిన్ ..... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా । ఓషదీనా మదూపతయే సోమాయేదం నమమ ।

సవితా :- సవితా ప్రసవానా మధిపతి సుమావత్వస్మిన్ ... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా । ప్రసవానా మధిపతయే సవిత్రేదం నమమ ।

రుద్రః :- రుద్రః పశూనా మదూపతి సుమావత్వస్మిన్ .... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా ॥ పశూనామదూపతయే రుద్రాయేదం నమమ । అప ఉపస్పృశ్య

త్యష్టా :- త్యష్టా రూపాణా మదూపతి సుమావత్వస్మిన్ ... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా రూపాణామదూపతయే త్యష్ట ఇదం నమమ ।

విష్ణుః :- విష్ణుః పర్వతానా మధిపతి సుమావత్వస్మిన్... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా ॥ పర్వతానా మధిపతయే విష్ణవ ఇదంనమమ ।

మరుతః :- మరుతోగణానా మదూపతి సమావత్వస్మిన్ ..... దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా గణానామదూపతిబ్రోమరుద్భూ ఇదం నమమ

పితరః :- పితరః పితామహ పరేవరే తతాస్తతా మహా ఇహమావత
 అస్మిన్ బ్రహ్మన్...దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । పిత్రాదిబ్రో దేవేభ్య ఇదం నమమ ।

పితామహా :- (జీవత్పితృకన్య) పితామహా అవరేతతా స్తతా మహా ఇహ
మావతా అస్మిన్ బ్రహ్మన్.... దేవహూత్యాగ్ స్యాహా ॥ పితామహేభ్యః అవరేభ్యః ।
త తామహేభ్యః ఇదం నమమ ।

ప్రపితామహాః । (జీవత్పితృ తామహస్య) పితరః పరేతతా స్తతామహా
ఇహమావత । అస్మిన్ బ్రహ్మన్ .... దేవహూత్యాగ్ స్యాహా । పితృభ్యః తరేభ్యః
ఇదం నమమ । అప ఉపస్పృశ్య । పితృ పితామహాయోః జీవతోః జప ఏవ
కర్తవ్యః ।

బ్రహ్మ :- సనో భరువనస్య పతే । యస్యత ఉపరిగృహ । ఇహవ
ఉరుబ్రహ్మణైస్సైక్షత్రాయ మహిశర్మ యచ్చా స్యాహా ॥ భరువనస్య పతయే ।
బ్రహ్మణ ఇదం నమమ ।

ప్రజాపతిః :- ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో । విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ
। యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో । అస్తు వయగ్ స్యామ పతయోర ఈణాగ్
స్యాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ।

భూస్వాహా - పృథివ్యా ఇదం నమమ । భువస్వాహా - అద్భ్యూ ఇదం
నమమ । సువస్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ ।

స్విష్టకృద్దేమః

యదస్యకర్మణో త్యరీరిచం । యద్వాన్యానమిహాకరం । అగ్నిష్ట
త్విష్టకృద్విద్యాన్ । సర్వగ్ం స్విష్టగ్ం । సుహుతః కరోతు స్యాహా ॥ అగ్నయే
స్విష్టకృత ఇదం నమమ ।

శమ్యా అపోహ్య । ఆఘారసమిదౌ ప్రహరతి ।

అనాజ్ఞాతాది హోమాః

అస్మిన్ ప్రకృతే కర్మణి జ్ఞాతా-జ్ఞాతాది సకూ దోష నిర్ధరణార్థం
అనాజ్ఞాతత్రయం । కర్మాంతరిత కర్మవిపర్యాస ప్రాయశ్చిత్తార్థం హోమాంచ
కరిష్యే :-

జ్ఞాతాజ్ఞాతాది సకూ దోష ప్రాయశ్చిత్తహోమః

అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్యక్రియతే మిదం । అగ్నే తదస్య
క్పాయత్వగ్ం హివేత్థ యథాతదాగ్ స్యాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ।

పురుష సమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞః పురుష సమ్మితః । అగ్నేతదస్య
క్పాయత్సగ్ం హివేత్థయదాత దాగ్ం స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ।

యత్పాకత్రా మనసా దీనదక్షాణ యజ్ఞస్య మన్యతే మర్రాసః ॥ అగ్నిష్టధోతా
క్రతు విద్విజానన్ యజిష్ఠోదేవాగ్ం ఋతుశో యజాతి స్వాహా । అగ్నయ
ఇదం నమమ ।

కర్మాంతరిత కర్మ విపర్యాస ప్రాయశ్చిత్త హోమః

త్వంనో అగ్ని వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేడో-వయాసి సీష్ఠాః । యజిష్ఠో
వహ్ని తమశ్శేషచానో విశ్వా ద్వేషాగ్ం సిప్రము ముర్ధ్యస్మత్వాహా అగ్ని
వరుణాభ్యా మిదం నమమ ।

సత్త్వంనో అగ్ని వమోబరవోతీనేదిష్ఠో । అస్యా ఉపసో ప్యష్టే । అవయక్ష్వనో
వరుణగ్ం । రరాణో వీహి మృడోకగ్ం । సుహవోన ఏదా స్వాహా ॥ అగ్ని
వరుణాభ్యా మిదం నమమ ।

న్యరాక్షరవదవృత్త వర్ణలోప ప్రాయశ్చిత్త హోమః

అహిర్గీర్హిర్యదతోన । ఊనమాప్యాయ । యహరివో వర్ణమానః ।
యదాస్తోతృభ్యో మహిగోత్రాఋజాసి బహుయిష్ఠ బాజో । అదారతే స్వామ స్వాహా
ఇంద్రాయ హరివత ఇదం నమమ ।

వాక్పీయమలోప ప్రాయశ్చిత్త హోమః

ఇదం విష్ణు ర్యచక్రమే త్రేదా నిదథే పదం । నమూషా మస్య పాగ్ం
సురే స్వాహా । విష్ణవ ఇదం నమమ ।

త్ర్యంబకం యజామహే । సుగంధిం పుష్టివర్ధనం । ఉర్వారుక మివ
బందోనానృత్యోర్ముక్షీయమామృతా త్వాహా ॥ త్ర్యంబకా యేదం నమమ ।

ఋత్విజ్ఞోఽయ ప్రాయశ్చిత్త హోమః

యద్విద్వాగ్ం సోయద విద్వాగ్ం । సోముగ్ధాః కుర్వ నృత్విజః ।
అగ్నిర్మాతస్మా దేనసశ్రద్ధా । దేవీచ ముంచ తాగ్ స్వాహా । అగ్నయే శ్రద్ధా
దేవ్యా ఇదం నమమ ।

అగ్నువహతప్రాయశ్చిత్త హోమః

పునస్సాద్విత్వారుద్రా । వనవసూమిందాతాం । పునర్బహుణో ।
వసునీదాయజ్ఞైః । ఘృతేవత్వం తనువో వర్ధయస్వ । నత్యాసూన్తు యజమానస్య
కామా స్వాహా ॥ అగ్నయే వసునీదా యేదం నమమ ।

క్రియాపరాధ ప్రాయశ్చిత్త హోమః

యజ్ఞపతి మృషయ ఏనసా అహః । ప్రజానిర్భూక్తా అనుతప్య మానా ।
మదావ్యో స్తోకావపతేరరాధా । సంనస్తా బ్యాగ్ం సృజతు విశ్వకర్మాఘోరాఋషయో
నమో అస్త్యేభ్యో స్వాహా । విశ్వకర్మణే పరమాత్మన ఇదం నమమ ।

చక్షువ ఏషాం మనసశ్చసందౌ । బృహస్పతయే మహిషద్యుమన్నమః
నమో విశ్వకర్మణే స ఉపాత్వస్మా ననన్యాన్ సోమపాన్యమానః । ప్రాణస్య
విద్యాన్ తావరేన దూర । ఏనశ్చ కృవాన్మహి బద్ధ ఏషాగ్ స్వాహా । విశ్వకర్మణే
పరమాత్మన ఇదం నమమ ।

తం విశ్వకర్మన్ । ప్రముంచా స్య న్తయే । యే బాక్షయ బాతేన ।
వసూన్యాన్మహః । యానగ్నయో-న్యతప్యంత దూష్టియా । ఇయం తేషామనయా
దర్విష్ట్యే । సిష్టిం నస్తాం కృణోతు స్వాహా । విశ్వకర్మణే పరమాత్మన ఇదం
నమమ ।

విశ్వకర్మా నమః పితృభ్యో । అహియేనో అఖ్యన్యజ్ఞకృతో । యజ్ఞ
కామాసూదేవా । అకామావో దక్షిణాం నని నిమమాన స్తస్మాదేనసః పాపయిష్ట
స్వాహా ॥ విశ్వకర్మణే పరమాత్మన ఇదం నమమ ।

యావంతో వైసదస్యాస్తే । సర్వే దక్షిణ్యా స్తేభ్యో । యోదక్షిణాం వనయే
దైభ్యో । వృశ్వేత యద్యైశ్వ కర్మణాని । జుహోతి స్వాహా విశ్వకర్మణే పరమాత్మన
ఇదం నమమ ।

యజుర్బ్రాహ్మ ప్రాయశ్చిత్త హోమః

అస్మిన్ కర్మణి యజుర్బ్రాహ్మ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ॥ బాఠవ స్వాహా । వాయవ
ఇదం నమమ । బాఠారుహావసూవస్వాహా । త్వష్టే ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ।
ఏ తావత్పర్యంతం సంబావిత సకూదోష నిర్హరణార్థం సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం
కరిష్యే । ఓం బాఠారుహావసూవ స్వాహా । త్వష్టే ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ।

ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా । అదితేన్వమగ్న్స్థాః । అనుమతేన్వమగ్న్స్థాః ।
సరస్వతేన్వ మగ్న్స్థాః । దేవసూరితః ప్రాసావీః॥

సదసినన్యే బళూయా సూర్యమసీతి పూర్ణపాత్ర మాదాయ ।

సదసినన్యే బళూయా సూర్యమసి । సర్వంమేబళూయాః । పూర్ణ మసి ।
పూర్ణంమే బళూయాః । అక్షిత మసి । మామే క్షేష్టాః ।

మార్జన :- సముద్రంవః ప్రహిణోమిస్యాం యోనిమపి గచ్ఛాత । అచ్యూత్రః
ప్రజాయా బళూయాసం మాపరాసేచిమత్పయః । అంజలో పూర్ణపాత్ర
మానయతి । రేత ఏవాస్యాం ప్రజాందదాతి । ప్రజయాహి మనుష్యః పూర్ణః ।
ముఖం విమృష్టే అవబళ్యదాశ్చైవరూపం । కృత్యోత్తిష్ఠతి ॥

బ్రహ్మత్వదక్షిణ :- తతః బ్రహ్మణం పూజయామి । బలవత్కృత బ్రహ్మత్వ
దక్షిణం । మనసోతాహ పరిమిత హిరణ్యం । తుభ్యోమహం సంప్రదదే నమమ
। యజ్ఞేశ్వర మావాహనాది సర్వోపచారై సూంపూజ్య । నమస్కృత్య ।

జయాదయసూమాప్తాః

sss

---

29. పూర్ణాహుతి:

సంక్కుమ్

అచమ్య ... ఏవం.... శుభాతిథౌ సమస్త దేవతావాహనాది పూజాహోమ సంపూర్ణ ఘనీర్ధ్వర్థం పూర్ణాహుతి హోమం కరిష్యే ।

అగ్నిద్యానం

అగ్నిమీళే పురోహితం । యజ్ఞస్యదేవ మృత్విజం । హోతారం రత్నదాతమం । అగ్నాయాహి వీతయే । గృణానో హవ్యదాతయే । నిహోతా సతౌ బర్హిషి ॥

అజ్యగ్రహణం

ఏకం-ద్వే-త్రీణి-చత్వారి-పంచ-షట్-సప్త-అష్టమ-నవ-దశమ-ఏకాదశ-ద్వాదశ-వారం అజ్యం గృహీత్వా ।

అజ్యహోమం

అశ్వేషుతే నత్మన్యా । సమక్త ఉపదేవాగ్ం । ఋతుశః సాదా । ఏతు వనస్పతి ర్దేవలోకం । ప్రజానన్నగ్నివా । హవ్యాస్యది తాని వక్షత్ । ప్రజాపతే ప్రపసావా । వృధాన సుద్యౌజాతే దదూషే యజ్ఞమగ్నే స్వాహా ॥ కృతేన హవిషా పురోగాయాహి । సాద్యా హవిరదస్తు దేవా స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

పూర్ణాహుతి ద్రవ్యం

పూర్ణాహుతి ద్రవ్యం అంకుత్య । స్వయం అంకుత్య । మంచి గంధపు చెక్కలు, జాపత్రి, జాజికాయ, వట్టివ్రేళ్లు, యాుక్కాయలు, పట్టుగుడ్డ, తెల్ల ఆవాలు, ధూపము, పూర్ణాలు, ఎండుకొబ్బరిగిన్నె, అగరు, అవునెయ్యి, హవ్యచూర్ణం, బ్రహ్మణం అంకుత్య । ఉత్థాయ । అస్మిన్ ప్రకృతే కర్మణి హే బ్రహ్మన్ పూర్ణాహుతి ద్రవ్యం ఆదాస్యే ।

పూర్ణాహుతిహోమం

ఓం పూర్ణాహుతి ముత్తమాం జుహోతి । సర్వంవై పూర్ణాహుతిః సర్వమేవాప్నోతి । అదో ఇయంవై పూర్ణాహుతిః । అస్మామేవ ప్రతితిష్ఠతి । వసోర్ధారాం జుహోతి । వసోర్ధేదారాస దితివా ఏషాహూయతే ఘృతస్య వా ఏవ । మేషాదారా-ముష్మిన్లోకే పిన్వమానో పతిష్ఠత । అజ్యేన జుహోతి తేజోవా అజ్యం తేజో వసోర్ధరా తేజ సైవాస్మై । తేజో-వరుందో-థో కామావై । వసోర్ధరా కామానే వాపరుందో ॥

అదోత్సాహం ॥ పూర్ణాహతి ప్రక్షేపణ ముహూర్త సూము హారే-స్తు అస్మిన్
ప్రకృతే కర్మణి యజుర్భాష ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే । ఓం బహువస్సాహా వాయవ
ఇదం నమమ ॥

హస్తం ప్రక్షాళ్య । ప్రాణానాయమ్య । ఏతావత్పుర్యంతం నానాప్రకారేణ
సంబావిత సకా దోష నిర్ధరణార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ॥ ఓం
బహుర్భూవససూవస్సాహ - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ॥

నమస్కారం

స బ్రహ్మ స శివ సూహరి సేంద్ర సోక్షరః పరమస్వరాట్ । ఇతి
నమస్కారం కృత్వా । ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా । పూర్ణపాత్రం ఆదాయ ।
సముద్రం వః ప్రహిణో మితి మంత్రేణ పూర్ణపాత్రోద కేన మార్జనం కుర్యాత్ ।
సంప్రోక్ష్య ॥

మార్జన

సముద్రం వః ప్రహిణోమిస్యాం యోని మపి గచ్ఛత అచ్చిద్రః ప్రజయా
బహూయా సం మాపరాసేచిమత్పయః । అంజలౌ పూర్ణపాత్ర మానయతి । రేత
ఏవాస్యాం ప్రజాం దదాతి । ప్రజయా హి మనుష్యః పూర్ణః ముఖం విమృష్టే
అవబృహదోన్మైవ రూపం కృత్యో త్తిష్ఠతి ॥ ✽

బ్రహ్మపూజ

బహవత్పుత్ర బ్రహ్మత్వ దక్షిణాం మనసోతాహ పరిమిత హిరణ్యం
తుభ్యోమహం సంప్రదదే నమమ ।

యజ్ఞేశ్వరపూజ

యజ్ఞేశ్వర మావాహనాది సర్వోపచారైః సంపూజ్య । తర్పణం కుర్యాత్ ।
తతః ప్రవర

అగ్నిప్రదక్షిణ

అగ్నే నయ సుపదారాయేతి అగ్నేః ప్రదక్షిణత్రయం కుర్యాత్ ।

1) అగ్నే నయ సుపదారాయే । అస్మాన్ విశ్వాని దేవవయునాని విద్వాన్
। యుయోద్యోస్సృజ్జహరాణమేనో । బహుయిష్మాన్తే నమ ఉక్తింవిదోమ ।

2) ప్రవశ్యక్రాయబానవే బహరద్యగ్ం । హవ్యం మతిం చాగ్నయే సుపూతం
। యోదైవ్యాని మానుషా । జనూగ్ంష్యంత ర్విశ్వాని విద్యునాజిగాతి ।

3) అచ్చాగిరో మతయో దేవయ న్నీ రగ్నియ న్ని ద్రవిణం బొక్షమాణాః
సుసం దృశగ్ం సుప్రతీకగ్ం స్వంచగ్ం । హవ్యవాహ మరతిం మానుషాణామ్ ।

4) అగ్నేత్వ మన్మద్యుయోద్యమీవా । అనగ్నిత్రా అభ్యమంత కృష్టిః ।
పునరస్మభ్యగ్ం సువితాయ । దేవక్షాం । విశ్వేభిరజరేభిర్యజత్ర ।

5) అగ్నేత్వం పారయానవ్యో । అస్మాన్ స్వస్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా ।
పూశ్చ పృథ్వీ బహులాన ఉరీవ । భశవాతో కాయ తనయా యశంయోః ।

6) ప్రకారవో మననా వచ్యమానా । దేవద్రీచంనయథ దేవయన్తః
దక్షిణావాఢ్యాజినీ । ప్రాచ్యేతి హవిర్హారంత్యగ్ం యేఘృతాచీ ॥

సమస్కారం

ఓ అగ్ని దేవా ఒక సమస్కారం । నీకు రెండు సమస్కారములు

సకృత్తే అగ్నే నమః । ద్విస్తే నమః । త్రిస్తే నమః । చతుస్తే నమః ।
పంచకృత్వస్తే నమః । ధశకృత్వస్తే నమః । శతకృత్వస్తే నమః । సహస్ర
కృత్వస్తే నమః । అసహస్రకృత్వస్తే నమః । అపరిమిత కృత్వస్తే నమః ।
సమస్తే అస్తు మామాహిగ్ంసీః ॥ అహం పరస్తాదహ మవస్తాదహం జ్యోతిషావి
తమోవవార యదంతరిక్షం తదుమేపితా బహూదహగ్ం సూర్యముభయతోద
దర్శాహం

బూయా సుముత్తమసుమానానామ్ ॥ సంతత శ్రీరస్తు - సమస్త సన్మంగళాని
బరవస్తు । నిత్యత శ్రీరస్తు । నిత్య మంగళాని బరవస్తు ।

పూర్ణాహుతి - హోమం సంపూర్ణమ్.

క్షమాప్రార్థన

శ్లో॥ మత్కర్మకుర్వతాం పుంసాం । కర్మలో పోబా వేద్యది ।

తత్కర్మ సహం కుర్యః । తిస్త్రిః కోట్యో మహర్షయః ॥

అపరాధా సహస్రాణి । క్రియన్తే-హర్షిశం మయా ।

దాసో-యమితి మాం మత్వా । క్షమస్య శ్రీయజ్ఞేశ్వర ॥

యత్కరోమియ దశ్నామి । యజ్ఞహామి దదామియత్ ।

యత్పాపశ్యామి వార్హేయ । తత్కరోమిత్వ దర్పణమ్ ॥

ప్రమాదాత్కుర్వతాం కర్మ । ప్రచ్యకేత్వాద్యారేయది ।

స్మరణాదేవ తత్ శిలో । సంపూర్ణం స్యాతితి స్మృతి ॥

30. ఆబ్దికారాదానమ్

ఘంటానాదము

అగమార్థంతు దేవానాం । గమనార్థంతు రాక్షసామ్ ।

కురు ఘంటారవం తత్ర దేవతాహ్వనలాంచానమ్ ॥

ఈ మంత్రముతో ఘంటానాదము చేయహయును. జామును శిరమున ప్రోక్షించుకొనవలెను.

అపవిత్రః పవిత్రోవా । సర్వావస్థాం గతోపివా ।

యస్మరే ద్విశ్వకర్మాణం । సబాహ్యోబాహ్యంతరశ్చచిః ॥

ఈ మంత్రముతో జామును శిరసూమీద ప్రోక్షించుకొనహయును.

ఆచమనము చేయుట

1. ఓం శివాయ స్వాహా ।	13. ఓం బోధాయ నమః ।
2. ఓం శంకరాయ స్వాహా ।	14. ఓం శాశ్వతాయ నమః ।
3. ఓం పరబ్రహ్మణే స్వాహా ।	15. ఓం పరమేశ్వరాయ నమః ।
4. ఓం ఫాలాలోచనాయ స్వాహా ।	16. ఓం మృడాయ నమః ।
5. ఓం మృత్యుంజయాయ నమః ।	17. ఓం వాసుదేవాయ నమః ।
6. ఓం శర్వాయ నమః ।	18. ఓం సర్వజ్ఞాయ నమః ।
7. ఓం సదాశివాయ నమః ।	19. ఓం శాంతాయ నమః ।
8. ఓం పశుపతయే నమః ।	20. ఓం భూమాయ నమః ।
9. ఓం ఉగ్రాయ నమః ।	21. ఓం రుద్రాయ నమః ।
10. ఓం గంగాధరాయ నమః ।	22. ఓం త్రిపురాంతకాయ నమః ।
11. ఓం పినాకినే నమః ।	23. ఓం ఈశ్వరాయ నమః ।
12. ఓం మహేశాయ నమః ।	24. ఓం మహాదేవాయ నమః ।

ఈ నామముతో ఆచమనము చేయహయును.

బోతోచ్చాటనము

ఉత్తిష్ఠన్తు బాహుతపిశాచాః । ఏతే బాహుమిబాహరకాః ।

ఏతేషా మవిరోధాన । పితృకర్మ సమారబాః ॥

సంక్రాము

ఓంశ్రీ మహావిశ్వకర్మాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య । ఆద్య బ్రహ్మణః ద్వితీయ

ప్రహరార్థే । కశ్యప బ్రహ్మకల్పే । వైవస్వత మన్వంతరే । కలియుగే । ప్రదామపాదే
 । జంబూద్వీపే । బారతవర్షే । బారతఖండే । మేరోః దక్షిణ దిగ్భాగే । శ్రీశైవ్య
 ఈశాన్య ప్రదేశే । కృష్ణా కావేర్యేః మధ్యప్రదేశే । స్వగృహే సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణ
 సన్నిధౌ । అన్నిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన । సంవతూరే ... । ఆయనే
 .... ఋతే...మాసే ....పక్షే...తిథౌ....వాసరే ....శివ సక్షత్రే శివయోగే । శివకరణే
 । ఏవం గుణ విశేషణ విశిష్టాయాం పుణ్యతిథౌ । అస్మత్ లింగీభూతపితుః
 గోత్రస్య నామదోయస్య సిద్ధిదినాదారభ్యః... ప్రత్యాబ్ధికారాదానం కరిష్యే ॥

తరువాత దక్షిణాఘాసహిత తాంబూమును తీసికొని సొలుచుండు.

దిజ్ నమస్కారము

ఓం నమః ప్రాచ్యైదిశే । యేచదేవా ఏతస్యాం ప్రతివసన్తి ।

తేభ్యో మనుబ్రహ్మ వంశేభ్యో నమోనమః ।

ఓం నమో దక్షిణాయైదిశే । యేచదేవా ఏతస్యాం ప్రతివసన్తి ।

తేభ్యో మనుబ్రహ్మ వంశేభ్యో నమోనమః ।

ఓం నమః ప్రతీచ్యైదిశే । యేచదేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసన్తి ।

తేభ్యో త్సప్త బ్రహ్మ వంశేభ్యో నమోనమః ।

ఓం నమః ఉదీచ్యైదిశే । యేచదేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసన్తి ।

తేభ్యో శిల్పిబ్రహ్మ వంశేభ్యో నమోనమః ।

ఓం నమః ఊర్ధ్వాయైదిశే । యేచదేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసన్తి ।

తేభ్యో విశ్వజ్ఞబ్రహ్మ వంశేభ్యో నమోనమః ।

యావత్తీర్త్యే దేవతాస్తా సర్వావేదవిది బ్రాహ్మణే వసన్తి । తస్మాద్బ్రాహ్మణే
 బర్హ్యవేదవిద్భ్యో దివే దివే నమస్కుర్యాన్నా శ్లోం కీర్తయే దేతా ఏవ దేవతాః
 ప్రీణాతి ॥

కౌశ ప్రార్థన

కౌశస్య శివః పూర్వే । దక్షిణేతు హరిస్త్పతః ।

వేదాస్తు పశ్చిమేభాగే । చోదీచ్యాం మఘవాన్ఘతః ॥

బాస్కరస్తూర్ధ్వభాగేతు । మధ్యే బ్రహ్మగణ స్ఫుటః ।

కుక్షౌతు సాగరా సూర్యే । నదీనద సమన్వితాః ॥

ఋగ్వేదో-దా యజుర్వేద సామవేదోహ్యదోర్వణః ।

ప్రణవాఖ్యశ్చ తే వేదాః । కౌశాంబు సమాశ్రితాః ॥

కౌశమందలి జామును ప్రార్థించుట

మంత్రము - ఆకౌశేమదావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే ఉక్లేర్యజ్జేమ వర్ణతే
ఓం ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాబూతా న్యాపః । ప్రాణావా ఆపః । పశవ ఆపో-
న్నమాపో- మృతమాపసూమ్రాడాపో విరాడాపస్వ రాడాపశ్చాం దాగ్ష్యాపో
జ్యోతిగ్ష్యాపోయజాగ్ష్యాప సూత్యమాప సూర్యాదేవతా ఆపో బూర్భూ
వసూవరాప ఓమ్ ॥

కౌశమందలి ఉదకమును ఆకుతో ముమ్మారు కదిలించహయును

గంగేచ యమునే కృష్ణే । గోదావరి సరస్వతి ।

సర్వదే సిందఱు కావేరి । జలే-స్మిన్ సన్నిధాం కురు ॥

కౌశమునకు ప్రాణప్రతిష్ఠ

మంత్రము - ఓం అసునీతే పునరస్మానుచక్షుః పునః ప్రాణ మిహనో
దోహి బోగం జ్యోక్తశ్యేమ సూర్య ముచ్చరంత మనుమతే-మృళయాన స్యస్తి ।
అమృతంవై ప్రాణా అమృత మాపఃప్రాణానే వయథా స్థాన ముపహ్యాయతే ॥

తరువాత కౌశములో అక్షతాను ఉంచి ఉదకమును ప్రోక్షించహయును.

శ్రీ కౌశదేవతాబ్రహ్మే నమః । స్థిరోబావ । వరదోబావ । సుముఖోబావ ।
సుప్రసన్నోబావ । స్థిరాసనం కురు । కౌశదేవతాబ్రహ్మేనమః । ద్యాయామి ।
ఆవాహయామి । సువర్ణరత్న ఖచితసింహాసనం సమర్పయామి । పాదయోః
పాద్యం సమర్పయామి హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి । శుద్ధాచమనీయం
సమర్పయామి ॥

స్నానమంత్రము

ఓం అపోహిష్మామ యోబావః । తాన ఊర్ధ్వే దదాతన । మహేరణాయ
చక్షసే । యోవశ్శివతమోరసః । తస్యబాజయతే హనః । ఉశ తీరివ మాతరః ।
తస్మా అరంగమామవే । యస్యక్షయాయ జిన్యదా । ఆపో జనయదాచనః ॥

శ్రీ కౌశదేవతాబ్రహ్మేనమః శుద్ధోకస్నానం సమర్పయామి.

వస్త్రము - ఓం అఘోవస్త్రై సువసనాన్వృషాఘోనూనూదుఘాః పూయ
మానః ॥ అఘోచంద్రా బర్రవేనో హిరణ్యాబర్యశ్వానదానో దేవ సోమ ॥

శ్రీ కౌశదేవతాబ్రహ్మేనమఃవస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి

విబూతి - త్ర్యంబకం యజామహే । సుగంధిం పుష్టివర్ధనం ఉర్వారుక
మివ బండనా । నృత్యోర్ముఖీయమామృతాత్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః విబూతిం సమర్పయామి.

గండం - గంధద్వారాం దురాదరన్నా! నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం । ఈశ్వరీగ్ం
సర్వబూతానాం తామి హోపహ్యయే శ్రియమ్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః శ్రీ గండం సమర్పయామి.

అక్షతలు - ఆయనేతే పరాయణే । దుర్వారోహన్తు పుష్పిణీః । హ్రదాశ్చ
పుండరీకాణి । సముద్రస్యగృహో ఇమే ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః గండస్యోపరిదోషళ అక్షతాన్ సమర్పయామి.

పుష్పములు - ఓం నిదానపతయే నమః ఓం నిదానపతాంతి కాయనమః
। ఓం ఊర్ధ్వాయనమః । ఓం ఊర్ధ్వలింగాయనమః ఓం హిరణ్యాయనమః । ఓం
హిరణ్యలింగాయనమః ఓం సువర్ణాయనమః । ఓం సువర్ణలింగాయనమః ।
ఓం దివ్యాయనమః । ఓం దివ్యలింగాయనమః । ఓం బావాయనమః । ఓం
బావలింగాయనమః ఓం శర్వాయనమః । ఓం శర్వలింగాయనమః । ఓం
శివాయనమః । ఓం శివలింగాయనమః ।

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః షోడశనామ పుష్పపూజాం సమర్పయామి

బిందవములు-త్రిగుణం త్రిగుణాతితం త్రినేత్రం చ త్రియాయుదోమ్
। త్రిజన్మపాపసంహారం । ఏకబిందవం శివార్చనమ్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః బిందవాని సమర్పయామి.

దూపము-వనస్పత్యుద్భూతైర్ధివ్యైర్నాగంధైః సూసంయుతః ఆఘ్రేయ
స్పర్శదేవానాం ॥ దూపా- యం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః దూపమాఘ్రాపయామి.

ఘంటానాదము- వేదాదివర్ణ సంబూతం । నాదరూపం నిరామయమ్ ।
ఆజ్ఞానతిమిరస్యార్కం ఘంటానాదం శివార్చనమ్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః ఘంటానాదం సమర్పయామి ।

దీపము- సౌజ్యమేకార్చి సంయుక్తం । వహ్నినా యోజితం ప్రియమ్ ।
గృహాణ మంగళం దీపం ॥ త్రైలోక్యతిమిరాపహా । బాక్త్యా దీపం ప్రయచ్ఛామి ।
దేవాయ పరమాత్మనే । త్రాహి మాం నరకాద్ధౌరా ద్ధివ్యజ్యోతిర్న మోస్తుతే ॥

శ్రీ కుశదేవతాబల్యోనమః సౌక్తాత్ దీపం దర్శయామి

। యోప దీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.

నైవేద్యము-యన్మదానో మదావ్యం! పరమమన్నాద్యం వీర్యం తేనాహం
మదానో మథవ్యేన । పరమేణాన్నాద్యేన వీర్యేణ పరమోన్నాదో మదావ్యోసాని.

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం తతువితుర్వరేణ్యం బోర్ధేదేవస్య దీమహి,
దియోయోనః ప్రచోదయాత్ । (దివౌ) సత్యంత్యరేన పరిషించామి! (రాత్రౌ)
ఋతంత్యసత్యేన పరిషించామి అమృతమస్తు అమృతోవస్తరణమసి ॥

శ్రీ కుశదేవతాబ్రహ్మోనమః గుడనైవేద్యం సమర్పయామి ఓం
ప్రాణాయస్వాహా । ఓం అపానాయస్వాహా । ఓం వ్యానాయస్వాహా । ఓం
ఉదానాయస్వాహా । ఓం సమానాయ స్వాహా । మద్యో మద్యో పానీయం
సమర్పయామి । హస్తా ప్రక్షాళయామి పాదౌ ప్రక్షాళయామి శుద్ధాచమనీయం
సమర్పయామి.॥

తాంబూం- పూగీఫలైసుకర్పూరై ర్నాగవల్లీదలైర్యుతమ్ ।

ముక్తాచూర్న సమాయుక్తం । తాంబూం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ కుశదేవతాబ్రహ్మోనమః దక్షిణాఘసహితతాంబూం సమర్పయామి.

నీరాజనం-అగ్నే తేజస్విం స్తేజస్వీత్యం దేవేషు బహూయా స్తేజస్వంతం
వర్చస్వంతం మామాయుష్మంతం మనుష్యేషు కురు ॥ శ్రీ కుశదేవతాబ్రహ్మోనమః
కర్పూర నీరాజనం సమర్పయామి.

మంత్రపుష్పం- నమస్తే అస్తు బాగవన్ విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ
త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్ని కాలాయ కాలాగ్ని రుద్రాయ సౌకంఠాయ
మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్మహా
దేవాయ నమః ।

శ్రీ కుశదేవతాబ్రహ్మోనమః సువర్ణ దివ్యమంత్రపుష్పం సమర్పయామి:॥

మరూ నీరాజనము

మంత్రం-అగ్నే తేజస్విం స్తేజస్వీత్యం । దేవేషు బహూయాస్తేజ స్వంతం।
వర్చస్వంతం మామాయుష్మంతం । మనుష్యేషు కురు॥

శ్రీ కుశదేవతాబ్రహ్మోనమః పునర్నీ రాజనం దర్శయామి ॥

అక్షతా ఉదకము విడచిపెట్టుట

అనయా ద్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజయాచ కుశాదిష్ఠాన

దేవతాః సుప్రీతాః సుప్రసన్నాః బావస్తు” అని ఉత్తరంవైపు ఆకుమీద అక్షతలు ఉదకము విడచి పెట్టుచున్నాను.

విశ్వేదేవక్షణము

అస్మత్ పితృః ఆభిక్రూరాదానే పురూరవ ఆర్థవ సంజ్ఞకానాం విశ్వేదేవానాం స్థానే ఆవహ నీయార్థే క్షణం దృశ్య బావద్భూః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః అని కర్తృ అస్తుకరణీయః అని బోధిస్తా అనహయను. పుష్పము అక్షతలు కానుక విశ్వేదేవ నిమంత్రిత బ్రాహ్మణునకు ఇవ్వహయను.

పితృదేవక్షణము

అస్మత్ పితృ-పితామహ-ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం నామదాయానాం మహేశ్వర-సదాశివ-శివరూపాణాం స్థానే ఆవహనీయార్థే క్షణం దృశ్య బావద్భూః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః అని కర్తృ కోరహయను..“అస్తు కరణీయః అని బోధిస్తా అనుమతింపహయను. పితృదేవ నిమంత్రిత బ్రాహ్మణునకు పుష్పము అక్షతలు కానుక క్షణముగా నివ్వహయను.

శంభుదేవక్షణము

ఆరాధన సంరక్షక శ్రీ మహాశంభోః స్థానే ఆవహనీయార్థే క్షణం దృశ్య బావద్భూః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః అని కర్తృ కోరహయను. అస్తు కరణీయః అని బోధిస్తా అనుమతింపహయను. శంభుస్థాననిమంత్రిత బ్రాహ్మణునకు పుష్పము అక్షతలు కానుక క్షణముగా నివ్వహయను.

క్షణమిచ్చుదినము

(“శ్వః శ్రౌద్ధం బావితా తత్రార్థేక్షణః క్రియతామ్ ! అని క్రిందటి రోజుననే క్షణములు ఇవ్వహయను. బోధిస్తాను నియమించుకొనహయను. ఈ నియమమును పాటించుటకు ఆ సమయములో ఇవ్వబడుచున్నవి.)

బ్రాహ్మణుని కోరుట

అక్రోధానై శ్చైచపరైః సతతం బ్రహ్మవాదిభిః ।

బావితవ్యం బావద్భూశ్చ మయారాదాన కర్మణి ॥

అయ్యో! తమరు కోపములేనివారుగా, పరిశుద్ధాత్ములుగా, బ్రహ్మద్యాయము చేయువారుగా నాచే చేయబడు ఈ ఆరాధనకర్మయందు ఉండహయనని కోరుచున్నాను. అని కర్తృ బ్రాహ్మణుని కోరహయను.

మండూ నిర్మాణము

తతో గృహంగణే గోమయేన అనులిప్తాయాం బాహూమౌ శ్వేత తండు
చూర్ణేన చతురస్రం వర్తూంచ మండుద్యయం క్రమేణ ఉదీచ్యాం దక్షిణస్యాం
చ దిశి క్కూయేత్ ॥

క్షణములిచ్చిన తరువాత ఇంటిముందు ప్రదేశములో ఆవుపేడతో అలికి
బియ్యపుపిండాతో ఉత్తరమందు నూచదరమును దక్షిణమందు గుండ్రముగను
రెండు దేవ పితృమండుమును నిర్మింపహయును.

దేవ మండు పూజ(దక్షిణ)

దేవపాద్యస్థానే ఇదమాసనం	దేవపాద్యస్థానే అయం గండః
దేవపాద్యస్థానే ఇదం పాద్యం	దేవపాద్యస్థానే ఇమే అక్షతాః
దేవపాద్యస్థానే అయం అర్ఘ్యః	దేవపాద్యస్థానే ఇమాని పుష్పాణి
దేవపాద్యస్థానే ఇయం విబరూతిః	దేవపాద్యస్థానే ఇమాని బ్విదళాని

అష్టార్ఘ్యసంపూర్ణార్చన మస్తు

పితృ మండు పూజ

పితృపాద్యస్థానే ఇదమాసనం	పితృపాద్యస్థానే అయం గండః
పితృపాద్యస్థానే ఇదం పాద్యం	పితృపాద్యస్థానే ఇమే అక్షతాః
పితృపాద్యస్థానే అయం అర్ఘ్యః	పితృపాద్యస్థానే ఇమాని పుష్పాణి
పితృపాద్యస్థానే ఇయం విబరూతిః	పితృపాద్యస్థానే ఇమాని బ్విదళాని

అష్టార్ఘ్యసంపూర్ణార్చన మస్తు

బరోక్తుకు స్వాగతం హుకుట

“స్వాగతం” అని కర్త బరోక్తును అడుగహయును.

“సుస్వాగతం” అని బరోక్తు అనహయును.

బరోక్తుకు పాద్యమిచ్చుట

“ఇదం పాద్యం” అని కర్త హుకహయును.

“సుపాద్యం” అని బరోక్తు హుకహయును.

అని రెండువైపు వేసిన ఆకూమీద అక్షతలు ఉదకము విడచి
పెట్టహయును.

బరోక్తు పాదముకు నేతిని రాచుట

మంత్రం-శుక్ర మసి జ్యోతిరసి తేజో-సి దేవోవసూవితో త్పునాత్యచ్చి
ద్రేణపవిత్రేణవసోసూర్యస్యరశ్మిభిః ” అని పాదముకు నేతిని రాయహయును.

పాదప్రక్షాళన చేయుట

మంత్రం-చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్తరతి
దుష్కుతాని తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా- తిపాప్మాన మరాతింతరేమ
లోకస్యద్వార మర్చిమత్పవిత్రం । జ్యోతిష్కద్రాజమానంమహస్యత్
అమృతస్యదారా బహదా దోహమానం చరణంనో లోకేసుదితాం దదాతు ॥

ఈ మంత్రముతో పాదప్రక్షాళన చేసి ఆచమన కూశమందలి జామును
ఉంచి ఆ జామును కర్త తన మీదను బూర్వమీద చల్లు కొనహయును.

బోక్త తన హృదయమును తాకుట

“మయి మహో మయి యశో మయీంద్రియం వీర్యమ్ ” అత్మానం
ప్రత్యభిమృశేత్ ॥

ఈ మంత్రముతో బోక్త కర్త యొక్క కుడాబళుజమును తాకి తన
హృదయమును తాకహయును తరువాత కర్త బోక్తకు యొక్క పాదమును
వస్త్రముతో అద్దహయును. పాద ప్రక్షాళన చేసి బోక్తకుతో కుసి లోహకు
వెళ్ళహయును. వెళ్ళిన తరువాత బోక్తకు ఆసనమూ మీద ప్రాజ్ఞాభముగాను
కర్త పశ్చిమ ముఖముగాను కూర్చుండా పాదపూజాం కరిష్యే” అని సంకల్పము
చేయహయును.

వస్త్రము లిచ్చుట

ఓం అభివస్త్రా సువసనా న్యృషాబిదాచేనూ సూదుఘాః పూయమానః॥
అభిచంద్రా బరదేవేనో హరణ్యాబర్యశ్యావ్రదానో దేవసోమ ” శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో
నమః వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి.

అని పాదముమీద అక్షతును లేక హస్తముకు వస్త్ర యుగ్మమును
సమర్పించహయును.

విభూతిని సమర్పించుట

“త్ర్యంబకం యజామహే సుగందాం పుష్టివర్ధనం । ఉర్వారుక
మివబంధనా । నృతోర్ముక్షీయమామృతాత్॥”

బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః విభూతిని సమర్పయామి. అని
పాదాంగుఘ్రముకు అర్చవిభూతిని రాసి చేతికి విభూతి ఘ్రమును ఇవ్వవలెను.

గంధమును సమర్పించుట

గంధాద్వారాం దురాదరక్షాన్నిత్యపుష్కం కరీషిణీం । ఈశ్వరీగ్ం

సర్వభూతానాం తామి హోపహ్యాయే శ్రియమ్ ॥

బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః శ్రీ గంధారం సమర్పయామి.” అని
పాదాంగుష్ఠమూకు గంధారమును హస్తమూకు గంధారమును ఇవ్వవలెను.

అక్షతలు సమర్పించుట

ఓం ఆయనేతే పరాయణే । దూర్వారోహన్తు పుష్పిణీః ప్రాదాశ్చ పుండరీకాణి
। సముద్రస్యగృహో ఇమే ।

“శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః । గంధారోపరి అక్షతాన్ సమర్పయామి”.
అని పాదాంగుష్ఠమూ మీద అక్షతలు ఉంచి చేతులాలో కూడా అక్షతలు
ఉంచవలయును.

పుష్పమూతో పూజించుట

1. ఓం నిదానపతయే నమః । 9. ఓం దివ్యాయ నమః ।
2. ఓం నిదానపతాంతికాయ నమః । 10. ఓం దివ్యలింగాయ నమః ।
3. ఓం ఊర్ధ్వాయ నమః । 11. ఓం బావాయ నమః ।
4. ఓం ఊర్ధ్వలింగాయ నమః । 12. ఓం బావలింగాయ నమః ।
5. ఓం హిరణ్యాయ నమః । 13. ఓం శర్వాయ నమః ।
6. ఓం హిరణ్యలింగాయ నమః । 14. ఓం శర్వలింగాయ నమః ।
7. ఓం సువర్ణాయ నమః । 15. ఓం శివాయ నమః ।
8. ఓం సువర్ణలింగాయ నమః । 16. ఓం శివలింగాయ నమః ।

శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యోనమః పుష్పపూజాం సమర్పయామి అని
పాదాంగుష్ఠమూ మీద పుష్పమూను ఉంచి చేతులాలో పుష్పమూను
ఉంచవలయును.

బ్యోదళ పూజ

త్రిగుణం త్రిగుణాతీతం త్రినేత్రంచ త్రియాయుదామ్ ।

త్రిజన్మ పాపసంహారం । ఏకబ్యోం శివార్చనమ్ ॥

“శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః బ్యోదళపూజాం సమర్పయామి” అని
పాదాంగుష్ఠమూమీద బ్యోదళమూను ఉంచి తరువాత చేతులాలో
ఉంచవలెను.

దోహపము వేయుట

వనస్పత్యద్భూవైర్దివ్యై ర్నానాగంద్రైః సూసంయుతః ।

అఘేసూర్వదేవానాం ॥ డాహాపో-యం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥
శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః డాహాపమాప్రాపయామి. “అని అగరు వత్తులు
వెలిగించి ముమ్మారు త్రిప్పహయును.

ఘంటను మ్రోగించుట
వేదాదివర్ణ సంబరూతం । నాదరూపం నిరామయమ్ ।
అజ్ఞానతిమిరస్యార్కం ఘంటానాదం శివార్పణమ్ ॥
“ శ్రీ బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః ఘంటానాదం శ్రావయామి ” అని ఘంటను
ముమ్మారు మ్రోగించహయును.

దీపమును వెలిగించుట
సాజ్యమేకార్చి సంయుక్తం । వహ్నినా యోజితం ప్రియమ్ ।
గృహాణ మంగళం దీపం । త్రైలోక్య తిమిరావహా ।
బళక్త్యాదీపం ప్రయచ్ఛామి । దేవాయ పరమాత్మనే ।
త్రాహి మాం నరకాద్ధేరా । ధీవ్యజ్యోతిర్న మోస్తుతే ॥
“బ్రాహ్మణ దేవేభ్యో నమః సాక్షాత్ దీపం దర్శయామి డాహాపదీపానంతరం
శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి” అని దీపం వెలిగించి ముమ్మారు
త్రిప్పహయును.

గుడవైవేద్యము సమర్పించుట
యన్మదాకునో మదావ్యం । పరమమన్నాద్యం వీర్యం । తేనాహం మదాకునో
మదావ్యేన । పరమేణాన్నాద్యేన వీర్యేణ । పరమోన్నాదో మదావ్యోసాని ॥
“బ్రాహ్మణ దేవేభ్యోనమః గుడవైవేద్యం సమర్పయామి” అని బెల్లమును
ఆకులో ఉంచి పాదముు ముందు పెట్టి.

జలాక్షతలు విడచిపెట్టుట
యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజాక్రియాదిమ ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి । సద్యోవందే మహేశ్వరమ్ ॥
మంత్రహీనం క్రియాహీనం బళక్తిహీనం మహేశ్వర ।
యాత్పూజితం మయాదేవ । పరిపూర్ణం తదస్తుతే ।
అనయా డ్యానావాహనాది షోడశోపచారపూజయాచ పురూరవ ఆర్థవ
విశ్వేదేవాః పితృ-పితామహ-ప్రపితామహదేవాః శ్రీమహాశంభుదేవః సుప్రీతాః
సుప్రసన్నాః పరదాబళవన్తు అనిఉత్తరంవైపు ఆకుమీదజలాక్షతలు

విడచిపెట్టహాయును.

నిర్మాణమును వినర్జించుట

“ఉత్తరతః చండీశ్వరాయ నమః నిర్మాణం విజర్ణయేత్” ఉత్తరం వైపునఉండు చండీశ్వరునకు నమస్కారముచేసి నిర్మాణమును ఆ ఈశ్వరభారత్తునకు అప్పగించహాయును. చండీశ్వరుడు తూర్పున దానిని విడచిపెట్టును. అందుహన ఉత్తరంవైపు ఆకుమీద నిర్మాణము ఉంచవలెను శుద్ధిక్కుకు బోక్తు పాదాం గుప్తముకు పొడవిబాహుని రాయ హాయును.

బోక్తుకు అన్నారాధన

విశ్వేదేవస్థాన నిమంత్రిత బ్రాహ్మణులు, శంభుస్థాన నిమంత్రిత బ్రాహ్మణుడు, ప్రాజ్ఞాఖముగాను పితృదేవస్థాన నిమంత్రిత బ్రాహ్మణులు ఉత్తరముఖముగాను, ఆననమూమీద కూర్చుండహాయును.

స్థాశుద్ధిచేసి, బియ్యపుపిండాతో మ్రుగ్గులు పెట్టి విస్తళ్ళు వేసి, వాటిమీద నేతిని అబొఘరించి అన్ని పదార్థములు వడ్డొంచహాయును నేతిని అబొఘరించహాయును.

తరువాత “ఓం భూర్భువసూవః ఓం తతు వితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య దీమహి । దియోయోనః ప్రచోదయాత్ । సత్యం త్వరేన పరిషించామి॥ ” అని బోజనపు పదార్థముమీద ఉదకము ప్రోక్షింపహాయును.

తరువాత కర్త పూజించిన కూశమును తీసికొని ఈ ఉదకమును ఉద్ధరిణితో “అమృతోపస్తరణమసి” అని బోక్తుయొక్క హస్తములో ఉదకమును ముమ్మారు ఉంచహాయును బోక్తు ఎడమచేతిని విస్తరి మీద ఆనించి “ఓం ప్రాణాయస్వాహా! ఓం అపానాయ స్వాహా । ఓం వ్యానాయ స్వాహా । ఓం ఉదానాయ స్వాహా ।ఓంసమానాయ స్వాహా అని బోక్తు అయిదుసార్లు ప్రాణాహతులు వేయహాయును.

తరువాత కర్త ఆచమనకూశమందలి. ఉదకమును బోక్తు ఎడమచేతి మీద ముమ్మారు ఉంచహాయును. తరువాత బోక్తు భూజింతురు.

ఉత్తరాపోశనం

బోజనము అయిన తరువాత కర్త పూజించిన కూశములోని ఉదకమును బోక్తుయొక్క హస్తమూయందు “రౌరవే అపుణ్యసామే । ద్యౌర్భుదాని వాసినామ్ । అర్ధినా ముదకం దత్తం । సా యుజ్యముపతిష్ఠతు ।

అమృతాపిదానమని” అని ఉత్తరాపోశన ఉద్ధరిణితో ముమ్మారు ఉంచహయును.

తర్పణ లిచ్చుట

కర్త ఆచమనము చేసి “తర్పణాని కరిష్యే” అని సంక్రాంతి ఉత్తరం వైపు ఆకుమీద “అస్మత్ లింగీబరూతపితుః అభిక్రారాదనే పితృ-పితామహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం నామధేయానాం మహేశ్వర సదాశివ శివ రూపాణాం పునరావృత్తి రహిత శాశ్వత శివసాయుజ్య సిద్ధిరస్తు । యదాకా దత్తమస్తు । సర్వం సుగుణమస్తు । ఇతి భావంతో బ్రువన్తు । అని కర్తవచించును. తదాస్తు తథాస్తు తథాస్తు ” అని బోక్తులు మూడుసార్లు అన్న తరువాత కర్త ఉత్తరంవైపు ఆకుమీద జలాక్షతులు విడుచిపెట్టి నమస్కారము చేయహయును.

తరువాత కర్త బోక్తులు మహదాశీర్వాదమును పొంది పూజింపబడన పూజాద్రవ్యమును ఉత్తరముగా విడుచిపెట్టి కుశపూజామండూమును శుద్ధిచేసి పాద ప్రక్షాళనచేసి గండోము కుంకుమ పెట్టుకొని ఇష్టపంక్తితో కలిసి బోజనము చేయహయును.

శ్రీ మహాకాళీ సూక్తము

అస్యశ్రీ మహాకాళీ సూక్త మహా మంత్రస్య రుద్ర ఋషిః । అనుష్టప్సాందః । శ్రీ మహాకాళీ దేవతా ఆంబీజం-ఈం శక్తిః ఊం కీంకం మమ శ్రీ మహాకాళీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థేజపే వినియోగః గౌమిత్యాది కరాంగన్యాసః బరూర్భూవసూవరో మితి దిగ్బంధః ।

కాళీ కపాలిని శూలిని బలైరవి మాతంగ పంచమిత్రపురే । వాగ్దేవి వింద్యవాసిని బాలే బరువనేసి పాయ చిరంమాం గౌమిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్ ।

బరూయాశ్యణు మహాబాగదేవీ మహాత్మ్య ముత్తమమ్ । తతోంజలి సమాదాయ శివస్తోత్ర ముదాహరత్ । తుష్టావ వాగ్విర్భివ్యా బిరుహాకాళీం మహేశ్వరః । వేదవాగ్వి సుతత్వాబిర్లొకానాం హితకామ్యయా శివఉవాచ శివమనన్యాం వివిధా ప్రబలావాం । కాళీం కళామాలిని విశ్వవంద్యాం । కపాలా ఖట్వాంగ దారాంసృముండ । మాలాది బరూషా మృగచర్మ బరూషామ్ । సుశుష్క మాంసాంచ శవాసనస్థాం । విహిషణైర్భియంతీం సురారీన్ । రక్త ప్రియా మాం సముదావాఘూర్ణాం । కాళీ శరణ్యాం శరణం వ్రజామి సుఖోర బీజంచ

కపేశ్వరంచు

చింతామణిం కుబ్జకకామరాజమ్ వహ్నిర్వ యూర్వ్యంత్ర విరాజ ఈశే
విశ్వంపునాతీశ్వరీ విశ్వవంద్యే । మంత్రేన వాచేన సిద్ధయశ్చ
సుసిద్ధయసూర్యజగన్నివాసే వంచార యుగ్మంచత్రికోణ యుగ్మం
పునశ్చపంచరయుగేన సిద్ధమ్ । కళాష్టకోణాంకిత బహుగృహంచ । యంత్రేశ్వరి
త్వత్పద పంకజస్థం । సంపూజ్యయంత్రం తవ విశ్వనాయకే । నిష్పాపినస్తే
సహసా బహవంతి । యే సాదాకవై కూమార్గ సారిణః । కులానువృత్యా పరమాః
పవిత్రాః । తే సిద్ధాంచ యశేసు గమ్యాః । నృణాం వశీకృత్య బహవంతి బహుషాః ।
సమస్త మంత్రేణ విదాయచాంగ న్యాసాదికం బాక్తి సుబాహుయుక్తా తే కింకరీ
కృత్య గృహ్లాంతి దేవాని త్యే జగదేక విభూతి యుక్తే । వదామి నాన్యం చ
శృణోమిచాన్యం । గృహ్లామి నాన్యంచ విచింతయామి । స్మరామి నాన్యం నభాజాః
చాన్యం ద్యాయామి నాన్యం న విత్కరయామి । గయామి నాన్యం తన
పాదమంతరా । త్వాం విశ్వరూపాం శరణం ప్రపద్యే । యేషాంస దైవం
త్వమిహాసిదేవీ । నారా యంతీ హకు బుద్ధయస్తే । అందంతయోయే ప్రవిశంత
మూడా । స్వద్ధర్మనం మాస్తుదురాత్మనాంతు ।

ఇతివాక్యం సమాకర్ణ పరమామృత సమ్మితం । ప్రసన్న భూన్మహాదేవి
ప్రియతాం । మనసోహిష్టావరో జగతి దుర్లభః । దాస్యామ్య వాతావ్యమపి తవస్తుతి
రశీకృతా । నకులా చారతో దేవీ మతిర్మేన్దు కదాచన । శిదీలాదేవదేవేశి సూక్తంచ
సహం తవ । ఏవ మస్త్యతి చోక్తాహి తిస్రో దేవ్య సనాతనాః । అంతర్ధిమాపుః
పరమాంబి కాస్తమితా బావేత్ । అథతాన్ సువుతాన్ దేవాన్యే వాచవచనం ముదా
। సంతోషయంతీచ ముహూర్భాక్తాను గహతత్యరా । శ్రుణతప్రీతి సంయుక్తా
బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరా । దేవీసూక్తమ్ పరం య్యాయం బావిష్వతి పరార్థకమ్ ।
దేవీ సూక్త వినాదేవామేచ సప్తవతీం నరాః । శ్రోష్యంతిచ పరిష్యంతి తేషాం
శాపః పదే పదే । దేవీ సూక్తవినాపాటోహ్యరణ్యే రోదనం తదా । స్తోత్ర త్రయేణ
చానేన పూర్ణ స్తోత్రం బావేదితమ్ । మత సప్తశతీస్తోత్ర ఘాత్రుతిదిహోచ్యతామ్
సమాకర్ణ్యాజీవనాం విశ్వసో జాయతే బృశమ్ । ఇతి వాక్యం సమాకర్ణ్య బ్రహ్మ
విష్ణు శివోదితమ్ । ఘాత్రుతి మదోవాచ స్తోత్రస్యాస్య మహామతే । ఇతి శ్రీ
మద్రయామళే ఘటతంత్రే దేవీ మహాత్మ్యే మహాకాళీ సూక్తం నామ ఏకోన
వింశతిపఠతి ।

శ్రీవీరగురుని ద్వానమ్

వీరం వీరభార్యాదితత్వభారితం వీరాసనస్థం గురుం
వీరశ్రేష్ఠనుతం విరించి వినుతం వీరాదీవీరం హరిమ్
వీరేంద్రంఘనయోగి మానసచరం వేదాంత విద్యాకృతిమ్
వీరాచార్య మహంభరజామి సతతం శ్రీవీరనారాయణమ్॥
విరాట్పద విఖ్యాతసౌందానందప్రదాయకమ్
కౌఞ్జనప్రవక్తారం శ్రీవీరబ్రహ్మగురుం భరజే॥

శ్రీవీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి వారి ద్వాత్రింశన్నామావళి

1. ఓం వీరాయనమః 2. ఓం.వీరాసనస్థాయనమః 3. ఓం.వీరబ్రహ్మణోనమః
4. ఓం. వీరాదీవీరాయనమః 5. ఓం.వీరేంద్రాయనమః 6. ఓం.
వేదాంతవేద్యాయనమః 7. ఓంవేదగోచరాయనమః 8. ఓం వీరాగ్రగణ్యాయ నమః
9. ఓం ఆదిమద్యాంతరహితాయనమః 10 ఓంసూర్యమండూ మద్య వర్తినేనమః
- 11 ఓం నార్యనారాయణాయనమః 12. ఓంనర్వ వ్యాపినే నమః
13. ఓంనర్వతీర్థగోచరాయనమః 14. ఓంపరతత్త్వాయనమః 15. ఓం పరమ
పురుషాయనమః 16. ఓం త్రయీమయాయనమః 17. ఓం జ్యోతిర్మయాయ నమః
18. ఓంవరదాయనమః 19. ఓంచతుర్విదామోక్షభూప్రదాయనమః 20. ఓం
అభోద్యాయనమః 21. ఓంఅనంతాయనమః 22. ఓంఆశ్రితపారిజాతాయ నమః
23. ఓంఉత్పత్తిస్థితాయ హేతుభూతాయనమః 24. ఓంమహాక్షీప్రదాయ
నమః 25. సాంద్రసింధువేదాయనమః 26. ఓంఅనందాశ్రమఆశ్ర యాయనమః
27. ఓంశ్రీవీరదోర్మజస్వామినేనమః 28. ఓం శ్రీవీరగురుపరబ్రహ్మణేనమః
29. ఓంవీరాచార్యాయనమః 30. ఓంకౌఞ్జనవిదితాయనమః 31. ఓం
పద్మనాభాయనమః 32. ఓంత్రిమూర్తిస్వరూపాయనమః

శ్రీవీరబ్రహ్మాండ స్వామివారి చూర్ణిక

శ్రీమద్రాజాదీరాజ,రాజపరమేశ్వర,రాజచూడామణి,పంచరాజ,బహురాజ,
పరమరాజ,రాజోత్తమ,చరాచరజగత్ సంతాన,సముచ్చారణ,సంక్పానిర్గుణ,
నిర్విక్పా,బహుగుణ ప్రకల్పిత,ప్రకృతిరూప,సహస్రరూప,సర్వరూప సదానంద
స్వరూపులైన,అంతర్వేగ,బహిర్వేగ,ప్రకృతియోగ,పరమయోగ,బావయోగ,
బాక్తియోగ,ప్రకటయోగ,పానయోగ,ప్రపంచకయోగ,వియోగులైన,విద్యాత్మ
వేదాత్మ,వివిదాత్మ,విచిత్రాత్మ,జీవాత్మ,నిర్జీవాత్మ,పూర్ణాత్మ,శతాత్మ,అనంతాది,
సర్వాత్మనాయకులైన,కుఱిసాగర,గుణసాగర,అగ్నిసాగర,సోమసాగర,సూర్య
సాగర,సర్వసాగర,మహాసాగర,అర్ధివంతులైన,ప్రణవాక్షర,పానశీ,విశా
గోత్ర,మిత్ర,అమిత్ర,చిత్ర,విచిత్ర,వీరపురుషాదీక్షాత నానా
నామకులైన,త్రేతాండ యోగ,నర్వాండయోగ,వీరశక్తండ,అవియోగ
పురుష,కుపురుష,సత్పురుష, నిరుపమ

,వరమపురుష,నిర్వికార,నిరంజన,నిగమవేద్య,నిఖిలాంతర్వాన,
నిష్కళంక,నిర్వాణ,నిర్విక్పా,విక్పా వినోద నాదమోదితులైన,మహితహర,
దురితహర,తామసహర,దైత్యహర,గుణహర,అజహర,అడంజహర,హరణ
మేకోనారాయణ నామక,సోమవంశోత్తమ తేజ,వీరబాహురాజ,మహారాజరాజ
ముఖాంతరాది దశావతార విహర ప్రకాశ,అనంతావతారప్రకాశ,అత్యంత
విహర,వీరనారసింహనామ,ఖండాగ్రశేఖర,బీజామ ప్రతాప,అఖండనాయకులైన,
దివ్యగణ,దేవగణ,మునిగణ,శక్తిగణ,సౌమ్యగణ,అవతారగణ,అఖిగణ,అఖి
శక్తిగణ,పరమగణ,సుగుణ సంపన్నులైన,అనంతవేద రహస్యజ్ఞాత, విఖ్యాత
చరిత్ర,పవిత్రాంగసత్యస్వరూపులైన,నిత్యానంద,కృత్రిమావతార,విహర,అత్యంత
గోప్య,గూఢాజన్మ ప్రకాశ, కారణజన్మ,కార్యాంగదూర్య,ఆర్య సేవాదూరీణులైన
అంతరంగ,అత్యసంగ,బహిఃప్రకాశ,ప్రపంచక సంగ నిసంగ,సంగమద్వంద్వక
హంసావతార,వీరపురుష, సేవాంతరంగ,శ్రీగురవే నమః